

Vývoj a srovnání strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje

Bc. Vlasta Fojtů

Diplomová práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Vlasta FOJTŮ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Vývoj a srovnání strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte cíle diplomové práce a základní teoretické pojmy problematiky programu rozvoje kraje.
- Uveďte platnou legislativu v oblasti rozvoje regionů v ČR.
- Popište základní ukazatele socioekonomického vývoje Zlínského kraje v období 2001-2007.

II. Praktická část

- Proveďte komparativní analýzu obsahu strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje z let 2002 a 2008.
- Zhodnoťte naplnění rozvojové strategie kraje z roku 2002.
- Identifikujte témata rozvoje Zlínského kraje, která byla definována ve strategii z roku 2002 a jež jsou stále aktuální, a zhodnoťte jejich odraz v krajské rozvojové strategii připravené v roce 2008.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 1. vyd. Praha: Nakladatelství IFEC, s.r.o., 2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.
[2] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
[3] MATES, P., WOKOUN, R. a kolektiv. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. 1. vyd. Praha: Prospektrum spol. s.r.o., 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
[4] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí diplomové práce: Ing. David Mareček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 9. března 2009
Termín odevzdání diplomové práce: 4. května 2009

Ve Zlíně dne 9. března 2009

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma „Vývoj a srovnání strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje“.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou definovány základní pojmy a právní aspekty týkající se programu rozvoje. Je zde zpracována i socioekonomická analýza Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007. Praktická část sestává z několika dílčích částí. V úvodu jsou popsány podmínky vzniku základních strategických dokumentů Zlínského kraje, a sice Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje (2002) a Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 (2008). Hlavní a nejdůležitější částí je komparativní analýza obsahu těchto dokumentů. Následuje zhodnocení naplnění rozvojové strategie z roku 2002 a identifikace témat rozvoje Zlínského kraje, která byla definována ve strategii z roku 2002, včetně zhodnocení jejich odrazu v krajské rozvojové strategii připravené v roce 2008. V závěru jsou pomocí konkrétních aktivit specifikovány očekávané oblasti rozvoje Zlínského kraje, které by měly být zahrnuty v Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje pro léta 2009-2012.

Klíčová slova: program rozvoje kraje, strategie rozvoje kraje, regionální politika, socioekonomická analýza, SWOT analýza, strategické plánování, strategické cíle rozvoje

ABSTRACT

For the elaboration of my thesis I have chosen the topic called „Evolution and comparison of strategic development documents of the Zlín Region“.

The thesis consists of theoretical and practical part. There is a definition of basic terms and legal aspects concerning the development programme in the theoretical part. The socioeconomic analysis of the Zlín Region in 2001 and 2007 is elaborated in this part as well. The practical part consists of few particular chapters. The introduction describes conditions for the origin of basic strategic documents of the Zlín Region which means Development Programme of the Zlín Region Area (2002) and Strategy of the Development of the Zlín Region till 2020 (2008). The main and the most important chapter is the comparative analysis of content of both documents. Then follows the evaluation of

fulfillment of the development strategy from 2002 and identification of development topics for the Zlín Region which were defined in the strategy from 2002, with regard to their reflection in regional development strategy elaborated in 2008. The conclusion comprises specification of expected fields of development of the Zlín Region with the help of concrete activities which should be incorporated in the future Development Programme of the Zlín Region Area for period 2009-2012.

Keywords: regional development programme, regional development strategy, regional policy, socioeconomic analysis, SWOT analysis, strategic planning, strategic development objectives

Na tomto místě bych v první řadě ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Davidu Marečkovi za jeho odborné vedení, poskytnuté informace, připomínky a čas věnovaný konzultacím.

Velký dík patří také mému manželovi, dceři, rodičům a sestře, kteří s trpělivostí a zájmem se mnou sdíleli čas při psaní mé diplomové práce. Velice jim děkuji za podporu a cenné rady, které mi poskytli.

„...konejme jen takovou práci, která slouží veřejnosti...“

Tomáš Baťa (20. léta 20. století)

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 TEORETICKÉ ASPEKTY ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ	12
1.1 CHARAKTERISTIKA STRATEGIE ROZVOJE KRAJE.....	12
1.2 CHARAKTERISTIKA PROGRAMU ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBLASTI KRAJE.....	13
1.3 VAZBA PRK NA STRATEGICKÉ A PROGRAMOVÉ DOKUMENTY	14
2 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	15
2.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	15
2.2 ANALYTICKÁ ČINNOST	17
2.3 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	18
2.4 ROZVOJOVÉ DOKUMENTY NA ÚROVNI ČR, REGIONŮ SOUDRŽNOSTI A KRAJŮ	20
3 PLATNÁ LEGISLATIVA V OBLASTI ROZVOJE REGIONŮ V ČR	22
4 SOCIOEKONOMICKÝ VÝVOJ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	24
4.1 ZÁKLADNÍ UKAZATELE SOCIOEKONOMICKÉHO VÝVOJE	26
4.1.1 Základní ukazatele socioekonomického vývoje v roce 2001	26
4.1.2 Základní ukazatele socioekonomického vývoje v roce 2007	28
4.2 PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ SOCIOEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ V BUDOUCNOSTI.....	32
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	34
5 PODMÍNKY VZNIKU STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE	35
5.1 VZNIK A CHARAKTERISTIKA PROGRAMU ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBLASTI ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	35
5.2 VZNIK A CHARAKTERISTIKA STRATEGIE ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE DO ROKU 2020	37
5.3 VZTAH PRŮOZK A SRZK	38
6 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE Z LET 2002 A 2008	40
6.1 FORMÁLNÍ STRÁNKA STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	40
6.2 OBSAHOVÁ STRÁNKA STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	46
7 HODNOCENÍ NAPLNĚNÍ PROGRAMU ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE Z ROKU 2002.....	62
7.1 REALIZOVANÉ ÚKOLY Z PLÁNŮ ROZVOJE PRO JEDNOTLIVÉ ROKY 2002-2005	64
8 IDENTIFIKACE TÉMAT ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE	75

8.1	1. PILÍŘ: KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA	75
8.2	2. PILÍŘ: ÚSPĚŠNÁ SPOLEČNOST	77
8.3	3. PILÍŘ: EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A ROZVOJ VENKOVA	79
8.4	4. PILÍŘ: ATRAKTIVNÍ REGION	82
9	NÁMĚTY PRO PROGRAM ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU ZLÍNSKÉHO KRAJE 2009-2012.....	85
	ZÁVĚR	90
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	93
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	96
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	99
	SEZNAM TABULEK	100
	SEZNAM PŘÍLOH.....	101

ÚVOD

Tvorba strategických a programových dokumentů na regionální úrovni je důležitým nástrojem regionální politiky. Jejím cílem je vyvážený rozvoj územního obvodu a vytváření podmínek pro koordinaci a realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Na krajské úrovni jsou těmito hlavními dokumenty Strategie rozvoje kraje a Program rozvoje kraje.

Zlínský kraj, jako jeden ze 14 krajů České republiky, patří mezi regiony s nízkou dynamikou růstu. Takovéto regiony na jedné straně vykazují velmi dobré výsledky určitých ukazatelů (hlavně aglomerace krajských měst), zároveň však v mnoha dalších ukazatelích nedosahují průměru ČR.

V roce 2002 byl pro Zlínský kraj zpracován Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje. Postupem času byl ale již překonán a Zlínský kraj se stal v roce 2008 krajem s nejstarším strategickým dokumentem ze všech krajů v ČR. PRÚOZK ve své podobě již nereflektoval aktuální regionální disparity území a strategická a návrhová část nenabízela řešení a možnosti rozvoje v tehdejších ekonomických podmínkách kraje. Kromě toho byl rozvojový dokument z roku 2002 zpracován pro krátký časový horizont. Také se objevily nové možné finanční zdroje pro realizaci PRÚOZK (strukturální fondy, EIB).

Aktualizace PRÚOZK z roku 2002 by nepřinesla očekávané efekty, neboť jen na základě živé a funkční strategie je možné úspěšně a efektivně provádět regionální politiku rozvoje regionu. Tato fakta vedla Zlínský kraj k vytvoření nového aktualizovaného dokumentu, kterým je Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020.

Vzhledem k tomu, že mě při psaní mé bakalářské práce velmi bavilo zpracovávání programu rozvoje obce, chtěla jsem se tématu rozvojových programů a strategií i nadále věnovat. Z obecní úrovně jsem se však zaměřila na úroveň krajskou a jako téma pro svou diplomovou práci jsem si vybrala „Vývoj a srovnání strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje“.

Zlínský kraj jsem si zvolila z toho důvodu, že jsem už tři roky jeho obyvatelem a znalost jistého směru rozvoje tohoto kraje by mohla být v budoucnu pro mě výhodou. Svou práci jsem zaměřila nikoliv na tvorbu programu rozvoje, nýbrž na srovnání stávajících dokumentů. Pro Zlínský kraj byly dosud zpracovány dva rozvojové dokumenty, a sice

„Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ (PRÚOZK) v roce 2002 a „Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020“ (SRZK) v roce 2008.

Základním cílem mé práce je provést komparativní analýzu obsahu výše uvedených strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje. Předpokladem možné analýzy je zhodnocení socioekonomického vývoje Zlínského kraje v letech 2001 a 2007 včetně charakteristiky podmínek vzniku těchto dokumentů.

Mým úkolem je také zhodnocení naplnění rozvojové strategie z roku 2002 a identifikace témat rozvoje Zlínského kraje, která byla definována ve strategii z roku 2002, včetně zhodnocení jejich odrazu v krajské rozvojové strategii připravené v roce 2008. Na základě výsledků zhodnocení bych chtěla navrhnout možné oblasti rozvoje pro Zlínský kraj, které by měly být realizovány v rámci Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2009-2012.

Strategické rozvojové dokumenty jsou základními krajskými dokumenty vytyčujícími směry žádoucího vývoje kraje a jsou určeny široké veřejnosti, tudíž díky mé práci by měla široká veřejnost získat možnost vidět vývoj těchto rozvojových dokumentů a jejich realizace v čase, např. jaké cíle z PRÚOZK byly naplněny, zda se v důsledku aktualizace dokumentu změnila priority atd..

Prostřednictvím své práce bych chtěla ověřit, zda při tvorbě SRZK 2020 bylo postupováno tak, aby byl současně respektován PRÚOZK, platná legislativa a teoretická východiska pro tvorbu rozvojových dokumentů takového rozsahu.

Má práce může také inspirovat ostatní kraje nebo další subjekty tvořící rozvojové dokumenty, např. z hlediska vyvarování se chyb při tvorbě takovýchto dokumentů, nebo může sloužit jako podklad pro další analýzy a aktualizaci dokumentů v oblasti regionálního rozvoje Zlínského kraje.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ ASPEKTY ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ

Programovým zabezpečením regionálního a municipálního řízení (zabezpečením realizace regionální politiky) se rozumí zejména příprava strategických a programových dokumentů, na jejichž základě je realizována podpora regionálního rozvoje v České republice.

Soustava strategických a programových dokumentů se zpracovává pro úroveň státu nebo regionů (krajů, případně regionů soudržnosti a mikroregionů, případně obcí) nebo se jedná o programové dokumenty zpracované pro využívání fondů Evropské unie.

První skupina dokumentů bývá označována jako „národní“, neboť vychází z národní legislativy, druhá skupina bývá označována jako „evropské“, neboť je vyžadována legislativou Evropské unie pro využívání strukturálních fondů. [1]

1.1 Charakteristika strategie rozvoje kraje

Při formulování strategie rozvoje konkrétního regionu je třeba vycházet jednak z konkrétní situace v daném regionu, okrese a kraji i větších regionálních jednotkách, dále z trendů regionálního rozvoje ČR, jednak využívat nových přístupů k regionální politice a regionálnímu rozvoji, jež se v posledních několika letech začínají uplatňovat v celoevropském měřítku, zejména v EU. Vedle již legislativně zakotvených principů (sociální a ekonomická koheze a princip subsidiarity – viz Smlouva o EU) je třeba vzít do úvahy princip trvale udržitelného rozvoje a princip ochrany přírodního a kulturního dědictví v celé jejich diverzitě. [1]

Strategie rozvoje kraje je koncepční dokument, který formuluje pro delší časový horizont (10-15 let) přístup kraje k podpoře rozvoje jeho územního obvodu. Stanovuje strategické cíle rozvoje kraje jako celku a jeho funkčních částí, hlavní cesty k jejich dosažení a poskytuje potřebná východiska a základní rámec pro vypracování Programu rozvoje kraje a Strategických plánů rozvoje měst nebo jiných územních celků kraje. Strategie rozvoje kraje vychází z analýzy vývoje a stavu hospodářského a sociálního rozvoje kraje a charakteristik slabých a silných stránek rozvoje regionů kraje.

1.2 Charakteristika programu rozvoje územního obvodu kraje

Zpracovávání programu rozvoje územního obvodu kraje vychází v České republice ze zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje ukládá krajům sledovat vnitrokrajské rozdíly v socioekonomické situaci a vymezit území, kde je nutné vyrovnávat rozdíly veřejnou podporou. [1]

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, definuje Program rozvoje územního obvodu kraje (zkráceně Program rozvoje kraje – PRK) jako základní programový dokument realizační fáze strategie regionálního rozvoje na úrovni kraje. Základními východisky pro Programy rozvoje krajů jsou Strategie rozvoje jednotlivých krajů a Strategie regionálního rozvoje ČR (základní koncepční dokument regionální politiky v České republice, schválen usnesením vlády č. 682 ze dne 12. července 2000). [2]

Program rozvoje kraje je základním střednědobým programovým dokumentem k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje s důrazem na sociálně-ekonomickou sféru, zpracováváný na období čtyř let. PRK obsahuje zejména analýzu hospodářského a sociálního rozvoje územního obvodu kraje, charakteristiku slabých a silných stránek jeho jednotlivých částí a hlavní směry jeho rozvoje. [2]

V programu rozvoje by měly být vymezeny regiony uvnitř územního obvodu kraje, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na vyvážený rozvoj, spolu s uvedením problémových oblastí, na něž má být podpora zaměřena, včetně návrhových opatření. Neměly by zde chybět ani úkoly a priority v rozmístění a rozvoji občanské vybavenosti, infrastruktury, životního prostředí, sociální politiky, vzdělávání a dalších odvětví v jeho samostatné působnosti.

Hlavním cílem zpracování PRK je navrhnout pro stanovené plánovací období promyšlenou množinu opatření na podporu ekonomického a sociálního rozvoje kraje, vycházející ze strategie rozvoje kraje a realizovatelnou dostupnými finančními zdroji (včetně zdrojů Evropské unie – EU) pro toto období. PRK však není pouze podpůrným programem pro vybrané projekty finanční povahy, ale zahrnuje rovněž směry rozvoje a odpovídající opatření nefinanční povahy, jako jsou politiky, nástroje, organizační úkoly, vymezení požadavků na

ústřední správní orgány k podpoře kraje, vymezení územních priorit typu problémový region, či klíčových projektů v rámci daného odvětví apod.. [2]

Program by měl pomoci jak zvýšit povědomí o nejdůležitějších regionálních potřebách v procesu programování sociálního a ekonomického rozvoje, tak mobilizovat místní kapacitu a místní zdroje pro cíleně orientovaný ekonomický a sociální rozvoj kraje, jakož i pro absorbování možné finanční podpory z fondů na národní úrovni a na úrovni EU.

1.3 Vazba PRK na strategické a programové dokumenty

Vazba PRK na strategické a programové dokumenty v ČR

Program rozvoje kraje vzniká transformací cílů a směrů Strategie rozvoje kraje, která je koncipována na dvanáctileté období, do cílů a opatření pro časové období Programu rozvoje kraje (tj. pro čtyřleté období s indikací dalších dvou let v případě prvního zpracování PRK v roce 2000). Mezi Strategií rozvoje kraje a PRK tedy existuje přímá jednosměrná obsahová vazba. [2]

Vazba na programové dokumenty EU

Některé z cílů a opatření PRK mohou být spolufinancovány z fondů programů Evropské unie. V takovém případě se stávají Programy rozvoje krajů přímým zdrojem pro selekci opatření pro Regionální operační program (ROP) příslušného regionu NUTS 2 pro plánovací období EU. [2] Mezi PRK a ROP tedy existuje přímá obsahová vazba.

2 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

2.1 Regionální politika

Obecně lze regionální politiku definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snižování rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. Cílem regionální politiky je překonat nežádoucí sociální a ekonomické disparity mezi regiony. Odstraňování těchto rozdílů se děje prostřednictvím finančních podpor, vzdělávání, rekvalifikace a dalších opatření, která podporují hospodářský a sociální rozvoj zaostávajících regionů, a také prostřednictvím usměrňování rozvoje bohatších regionů a oblastí. [3]

Vymezení státem podporovaných regionů

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) ve spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu navrhuje vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba s ohledem na vyvážený rozvoj státu a vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků podporovat. [4]

Ministerstvo v zákonu o podpoře regionálního rozvoje navrhlo vymezení těchto státem podporovaných regionů:

- regiony se soustředěnou podporou státu, které se podle charakteru svého zaostávání člení na
  - strukturálně postižené regiony, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti,
  - hospodářsky slabé regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice,
  - venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství;
- ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů, například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelními pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony

s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v České republice.

Kraj

Kraj představuje územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Kraje jsou veřejnoprávní korporace (právnícké osoby), které mají vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem, a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. [5]

Kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje. Zastupitelstvo se skládá z členů zastupitelstva, kteří jsou voleni každé čtyři roky v krajských volbách. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti. Zastupitelstvu je mimo jiné vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat programy rozvoje územního obvodu kraje podle zvláštních zákonů, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění.

Dalším orgánem je rada kraje, která představuje výkonný orgán kraje v oblasti samostatné působnosti. Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu. Radu tvoří hejtman, který zastupuje kraj navenek, náměstek hejtmána (náměstci hejtmána) a další členové rady, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva.

Krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou a napomáhá činnosti výborů a komisí. Výbory může zřídit zastupitelstvo jako své iniciativní a kontrolní orgány. Komise zřizuje jako své iniciativní a poradní orgány rada. Krajský úřad tvoří ředitel a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad se člení na odbory a oddělení.

Kraj spravuje své záležitosti samostatně, přičemž rozsah samostatné působnosti může být omezen zákonem. V rámci přenesené působnosti může kraj vykonávat i státní správu. Kraj při výkonu samostatné a přenesené působnosti chrání veřejný zájem.

Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje tvoří základní stavební jednotku pro tvorbu a realizaci regionálního rozvoje v ČR, spolupracují s ústředními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje nadobecního významu. [1]

Rozpočet a závěrečný účet kraje

Rozpočet kraje je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti kraje v příslušném kalendářním roce. Závěrečný účet se zpracovává po skončení kalendářního roku a obsahuje údaje o ročním hospodaření kraje, tj. o plnění rozpočtu příjmy a výdaji, o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření kraje a jím zřízených nebo založených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem.

Rozpočet kraje je sestavován na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků. Rozpočet kraje je schvalován zastupitelstvem kraje dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. Radě je vyhrazeno zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem. Hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok přezkoumá Ministerstvo financí.

Mezi příjmy rozpočtu kraje patří příjmy z vlastního majetku, příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti, příjmy ze správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, výnosy daní, dotace ze státního rozpočtu, přijaté peněžité dary a příspěvky. Do výdajů spadají zejména výdaje na činnost orgánů kraje, závazky vyplývající z uzavřených smluvních vztahů, dotace do rozpočtů obcí v kraji, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů.

2.2 Analytická činnost

Socioekonomická analýza

Socioekonomická analýza je podkladem a hlavním faktografickým materiálem pro všechny další kroky procesu zpracování strategie rozvoje kraje. Fakta a poznatky získané při zpracování situační analýzy kraje jsou východiskem pro zpracování SWOT analýzy. Posuzování území by mělo být založeno na komplexním přístupu se zaměřením na jeho předcházející vývoj a současnou situaci.

SWOT analýza

SWOT je zkratka z anglických slov Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats, což v češtině znamená silná stránka – slabá stránka – příležitost – ohrožení. [3]

Podstatou této metody je odhalení a současně vzájemné porovnání vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možností a hrozeb, které na něj působí zvenčí. Smysl SWOT analýzy přitom spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování (nebo alespoň omezování) stránek slabých, čímž se zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností a naopak se omezuje dopad takto pojmenovaných hrozeb. [1]

Formulačně se jedná o jednoduché, ale pregnantní a pokud možno objektivní, pojmenování vlastních předností a slabín a z nich vyplývajících pozitivních a negativních výsledků určitého vývojového procesu, tj. možností a hrozeb budoucího vývoje. Její úkol je jednoduchý – analyzovat současnou a očekávanou budoucí situaci, určit směr rozvoje a najít prostředky pro dosažení stanoveného poslání (cíle). [1]

Nezbytností přístupu je též omezit se na odhalení a pojmenování jen podstatných záležitostí. Každou tuto stránku je samozřejmě možné hodnotit jinak, proto je při tom vždy potřebné současně pracovat s komparativní metodou podporovanou metodou věčných a časových souvislostí, tj. srovnáváním situace jiných územních jednotek (regionů) v reálném čase a ve stávající socioekonomické situaci. [1]

2.3 Strategické plánování

Strategické plánování definuje celkový účel či poslání subjektu, jeho dlouhodobé cíle nebo zaměření činnosti, ale také alokaci zdrojů potřebných pro dosažení zamýšlených záměrů. Je ovšem nutné, aby plánování bylo dostatečně flexibilní a adaptabilní na možné změny. [3]

Výsledkem strategického plánování je dokument stanovující předpoklady a zásady hospodářského a sociálního rozvoje řešeného území, tzv. strategický plán. Strategický plán společně s územním plánem tvoří důležité dokumenty, které definují koncepci rozvoje obce nebo kraje. Strategický plán je však více zaměřen na rozvoj společenské a ekonomické sféry a jejich vztahu k danému území, ale na rozdíl od územního plánu není strategický plán závazným předpisem, proto je možné ho lépe přizpůsobit konkrétním místním potřebám. [3]

Územní plán

Územní plán kraje ukládá závazná pravidla a zásady pro uspořádání a využití celého správního území kraje. Je základní koncepční územně plánovací dokumentace pro usměrňování a koordinaci rozvoje celého území kraje. Zahrnuje i území, které by mělo

zůstat zachováno jako nezastavěné a neměnné stavební činností. Územní plán kraje navrhuje členění správního území kraje na plochy s rozdílným funkčním využitím. [6]

Strategický plán rozvoje

Strategický plán rozvoje kraje (obce), jako základní dokument strategického řízení deklarující dlouhodobé cíle rozvoje kraje (obce), vymezující základní cesty (priority) jejich dosažení a zakládající kontinuitu jeho rozvoje na 10-15 let, má svou společensko-politickou, systémovou a věcnou dimenzi. [1]

SRP území představuje regionální obdobu Národního rozvojového plánu či Národního strategického rozvojového rámce s tím rozdílem, že je zaměřen na konkrétní území (mikroregion, kraj). [7]

Strategický plán nemůže být izolovaným dokumentem. Ze systémového pohledu by měl být jedním ze stavebních kamenů v systému strategického řízení regionálního a municipálního rozvoje, hierarchicky rozvíjeného z úrovně Evropské unie přes úrovně České republiky a krajů až do úrovně obcí. [1]

Strategický regionální plán

Pod pojmem strategický regionální plán rozumíme různé strategické rozvojové dokumenty, které v České republice vznikají na úrovni obcí, měst, mikroregionů či jiných dobrovolných sdružení obcí a měst, krajů, regionů soudržnosti a státu. [1]

Strategická vize

Správně a výstižně formulovaná souhrnná strategická vize kraje významně ovlivňuje zaměření strategie rozvoje a její budoucí výsledky uplatněné v praxi. Je přitom vhodné vymezit oblasti života regionu, na které musí být soustředěna hlavní pozornost. Vize by měla charakterizovat stav, kterého chce kraj v časovém horizontu pořizované strategie dosáhnout.

Strategické cíle

Strategické cíle představují směrné ukazatele pro hospodářský a ekonomický rozvoj regionu a informace o stavu, kterého by mělo být dosaženo. Odvozují se od vize regionu o jeho budoucím vývoji a SWOT analýzy. Cíle by měly využívat silné stránky a eliminovat slabé stránky kraje, také by měly využívat příležitosti rozvoje a reagovat na ohrožení rozvoje.

2.4 Rozvojové dokumenty na úrovni ČR, regionů soudržnosti a krajů

Strategie regionálního rozvoje ČR

Strategie regionálního rozvoje České republiky je základním strategickým dokumentem pro podporu regionálního rozvoje na období 10-15 let. Obsahuje sociálně-ekonomickou analýzu stavu regionálního rozvoje republiky a jejích krajů, SWOT analýzu, strategickou vizi a základní dlouhodobé cíle regionálního rozvoje České republiky, vymezení státem podporovaných regionů a doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům k zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti.

Prvním koncepčním materiálem na úseku regionální politiky byla SRR ČR přijatá vládou v roce 2000 usnesením č. 682 ze dne 12. července 2000 o Strategii regionálního rozvoje České republiky. Tato SRR vytvořila základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie. [8]

Cílem strategie je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné. SRR tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. SRR ČR je základním východiskem pro tvorbu strategií a programů rozvoje krajů. [8]

Regionální operační program

Regionální operační program (ROP) je samostatným dokumentem spravovaným samostatnou regionální radou pro region soudržnosti NUTS 2 a reagujícím na potřeby příslušného regionu. Obecně se zaměřují na obdobná témata, která lze shrnout do oblastí jako dopravní dostupnost a obslužnost, rozvoj území, regionální rozvoj podnikání a rozvoj cestovního ruchu.

ROP je velmi významným nástrojem pro rozvoj regionu. Uvedený výčet podporovaných aktivit se může v jednotlivých regionech soudržnosti lišit, proto je důležité se předem seznámit s podmínkami ROP, v jehož rámci by se měl projekt realizovat. V operačních programech a prováděcích dokumentech je také třeba ověřit, kdo je u toho kterého typu podporované činnosti vymezen mezi možnými příjemci podpory. Všechny podporované aktivity jsou však spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), takže se jedná o investiční (infrastrukturní) projekty.

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007-2013 realizováno celkem 7 regionálních operačních programů určených pro celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. [9]

Regionální operační programy pokrývají několik tématických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou (RR) příslušného regionu soudržnosti. [9]

V minulém programovacím období (2004-2006) existoval namísto jednotlivých ROP pouze Společný regionální operační program (SROP), který byl souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti, které mohly být podporovány ze strukturálních fondů EU. [10]

Strategie rozvoje kraje

Nedílnou součástí souboru strategických dokumentů regionálního rozvoje České republiky je 14 strategií rozvoje krajů. [11] Podrobněji viz kapitola 1.1.

3 PLATNÁ LEGISLATIVA V OBLASTI ROZVOJE REGIONŮ V ČR

Základní systémový, legislativní a institucionální rámec regionální politiky v ČR byl vytvořen v roce 2000 souborem zákonů přijatých v souvislosti se zaváděním krajského zřízení v ČR. Pro regionální politiku jsou v tomto smyslu klíčové následující zákony:

- zákon č. 128/2000 Sb., **o obcích** (obecní zřízení), v platném znění,
  - Zákon o obcích tvoří 3 části. První část pojednává o obecním zřízení a je dále členěna do osmi hlav, které tvoří jednotlivé díly. V obecních ustanoveních je definováno postavení obcí, občané kraje, území obce atd.. Dále je v zákoně popsána samostatná a přenesená působnost obce, orgány obce, dozor a kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti. Zákon také definuje statutární města. Zbylé dvě části zákona obsahují společná, přechodná a závěrečná ustanovení.
- zákon č. 129/2000 Sb., **o krajích** (krajské zřízení), v platném znění,
  - Zákon je členěn do deseti hlav, které jsou dále tvořeny jednotlivými díly. Kromě obecních ustanovení (postavení krajů, obecně závazné vyhlášky kraje, nařízení kraje, občané kraje) zákon definuje působnost kraje, orgány kraje, dozor a kontrolu výkonu samostatné a přenesené působnosti a vztah ministerstev a vlády k územním samosprávným celkům.
- zákon č. 248/2000 Sb., **o podpoře regionálního rozvoje**, v platném znění.
  - Zákon obsahuje základní principy regionální politiky EU a specifikuje institucionální zajištění české regionální politiky i politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Mezi zákony související s problematikou regionální politiky patří také:

- zákon č. 250/2000 Sb., **o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, v platném znění,
  - Tento zákon, který byl přijat v souvislosti s reformou veřejné správy, upravuje zejména finanční hospodaření obcí a krajů (rozpočtový výhled, rozpočet a jeho obsah, peněžní fondy), rozpočtový proces v obcích a krajích (vypracování a schvalování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtu, změny

rozpočtu, vypracování a projednání závěrečného účtu), druhy organizací obcí a krajů (jejich vznik, změny, zánik a hospodaření) a hospodaření svazků obcí.

- zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v platném znění.
  - V první části zákona je definován pojem „malí a střední podnikatelé“. Následuje výčet oblastí podpory a stanovení zásad pro poskytování podpory při zahájení podnikání, jakož i při upevňování ekonomického postavení malých a středních podnikatelů. Dále je v zákonu vymezena forma podpory včetně jejích poskytovatelů.

4 SOCIOEKONOMICKÝ VÝVOJ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Zlínský kraj vznikl k 1. lednu 2000 v rámci reformy veřejné správy jako jeden ze 14 nových krajů České republiky podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadl do Severomoravského kraje. Spolu s Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. S účinností od 1. 1. 2003 se vytvořilo 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně) (Obr. 1.). [12] Na území Zlínského kraje existuje 24 mikroregionů, které vznikají za účelem dobrovolné i nezbytné spolupráce obcí, která je dána spádovostí, historickými i současnými vazbami a společně řešenými problémy.

Obr. 1. Mapa správních obvodů Zlínského kraje. [13]

Zlínský kraj se nachází na východě České republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským (Obr. 2). Svou rozlohou 3 964 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice. Má celkem 305 obcí (z toho 30 měst), ve kterých na konci 3. čtvrtletí roku 2008 žilo 591 348 obyvatel. Hustota zalidnění

149 ob./km² výrazně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší zalidněnost je v okrese Zlín (187 ob./km²) a nejnižší v okrese Vsetín (128 ob./km²). [12]

Obr. 2. Mapa krajů České republiky. [14]

Zlínský kraj prošel v období uplynulých 20 let zásadními politickými, sociálními i ekonomickými změnami. V době Československa představoval Zlínský kraj geografický střed bývalého státního útvaru. Okresy tvořící současný Zlínský kraj byly po r. 1989 chápány jako ekonomicky silné oblasti se zastoupením velkých průmyslových podniků. V současné době se ze zeměpisného pohledu stal Zlínský kraj periferním regionem České republiky na hranicích se Slovenskem.

V oblasti *sociálních charakteristik* se kraj dodnes vyznačuje značnou sociální homogenitou a silným vztahem místní populace k regionu. Kraj nebyl postižen handicapem vyznačujícím se negativními charakteristikami na trhu práce, včetně průměrné míry nezaměstnanosti a relativně nízké nezaměstnanosti strukturální.

V případě *ekonomických charakteristik* však po roce 1989 došlo k velmi výrazným strukturálním proměnám v rámci Zlínského kraje. Krach centrálně plánované ekonomiky a v jejím rámci realizovaný masivní vývoz na trhy bývalé RVHP, doprovázený důsledkem

soustavného podryvání konkurenceschopnosti následkem desetiletí ztraceného přímého kontaktu s nejnávštěvnějšími trhy, vedl v rámci Zlínského kraje k faktickému zániku dvou typických reprezentantů zpracovatelského průmyslu – obuvnického a leteckého průmyslu.

Ztráta těchto odvětví a jejich nezpůsobilost prosadit se na vyspělých západních trzích nebyla v průběhu uplynulého období adekvátně kompenzována ani rozvojem služeb, ani výrazným rozvojem malého a středního podnikání. V současné době tak Zlínskému kraji chybí silný investor s mezinárodní působností, dostatečnou kapitálovou vybaveností i potřebnými zkušenostmi, navíc působící v oblasti sofistikovaných aktivit, využívající získané znalosti, know-how a aplikující výstupy výzkumných a vývojových pracovišť. Zlínský kraj se dostal téměř na samé dno mezi regiony České republiky z pohledu ekonomické vyspělosti při využití kritéria HDP na obyvatele.

4.1 Základní ukazatele socioekonomického vývoje

Při zkoumání rozvojových dokumentů je třeba se zaměřit na časové období, během kterého vznikly. Proto je v následujících kapitolách popsána socioekonomická situace ve Zlínském kraji pro rok 2001 (vznik PRÚOZK) a rok 2007 (vznik SRZK).

Hodnoty základních ukazatelů socioekonomického vývoje pro rok 2001 a rok 2007 byly vyhledány na internetových stránkách Českého statistického úřadu (Statistické ročenky Zlínského kraje 2002 [15] a 2008 [16]). Dále byly při hodnocení socioekonomického vývoje použity konkrétní strategické dokumenty Zlínského kraje („Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ z roku 2002 [17] a „Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020“ [18]).

4.1.1 Základní ukazatele socioekonomického vývoje v roce 2001

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje vznikl v roce 2001, proto je zde pomocí základních socioekonomických ukazatelů nastíněno, v jaké situaci Zlínský kraj v té době byl (i ve srovnání s údaji pro celou Českou republiku). Hodnoty byly použity především z PRÚOZK a Statistické ročenky Zlínského kraje 2002.

Jako standardní měřítko ekonomické vyspělosti zemí a regionu se používá ukazatel hrubého domácího produktu přepočtený na jednoho obyvatele (tzv. HDP per capita) a vyjádřený v paritě kupní síly (PKS). V rámci České republiky patřil Zlínský kraj v roce 2001 v tvorbě

HDP mezi kraje s nejnižší hodnotou. Tvorba HDP v kraji na obyvatele (190.616 Kč) byla v rámci ČR podprůměrná, dosahovala 82,9 % průměru ČR (211.051 Kč v ČR) (viz Tab. 1.). **HDP na obyvatele v paritě kupní síly** dosahoval hodnoty kolem 50 % průměru Evropské unie.

Sociálně ekonomická struktura obyvatelstva Zlínského kraje se odlišovala od celostátního složení v řadě směrů. Prvním bylo, že měl na jedné straně vyšší průměrný **podíl obyvatelstva činného v sekundárním sektoru** (v roce 2001 46,4 % proti 36,6 % v ČR), na druhé straně nižší podíl zaměstnanců v terciárním sektoru k celkovému počtu zaměstnanců (v roce 2001 49,6 % proti 57,8 % v ČR) (viz Tab. 1.). Podíl zaměstnanců v primárním sektoru byl ve Zlínském kraji vyšší než celorepublikový průměr (4,0 % oproti 3,1 % v ČR v roce 2001) (viz Tab. 1.).

Od roku 1995 vzrostla ve Zlínském kraji **průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance** o 37,2 % na 13.148 Kč, to jej zařadilo na 11. místo v ČR (14.633 Kč v ČR), což byl výrazně podprůměrný stav (viz Tab. 1.). Navíc tempo růstu průměrné mzdy ve Zlínském kraji bylo nižší než tempo růstu průměrné mzdy v ČR.

Výše **čistého disponibilního důchodu na jednoho obyvatele** činila v roce 2001 110.881 Kč, což bylo 94 % celorepublikového průměru (117.661 Kč) (viz Tab. 1.).

Míra registrované nezaměstnanosti byla v ČR v roce 2001 na úrovni 8,9 %, což bylo vyšší přibližně o 0,4 procentní body, než byl průměr všech 15 zemí EU (viz Tab. 1.). Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském kraji kopíroval tendence celé ČR. Míra registrované nezaměstnanosti v kraji (8,51 %) se pohybovala pod hranicí míry nezaměstnanosti v ČR a dosud ji nikdy nepřekročila (viz Tab. 1.).

Od počátku 90. let **počet obyvatel** v regionu Zlínského kraje klesal. K 31. 12. 2001 zde žilo 594.060 obyvatel (viz Tab. 1.). **Přirozený úbytek obyvatel** byl díky příznivější věkové struktuře přibližně o jednu třetinu nižší než celostátní průměr. Tento úbytek byl daný jak přirozeným demografickým vývojem, tak odstěhováním z regionu. Na konci roku 2001 dosáhl celkový přírůstek obyvatel hodnoty – 1,6 (- 2,5 v ČR) (viz Tab. 1.).

Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje činil v roce 2001 38,7 let (38,8 let v ČR) (viz Tab. 1.). **Index stáří** dosáhl v témže roce hodnoty 85,3 (86 v ČR) (viz Tab. 1.).

Důležité také bylo **věkové složení obyvatelstva**. V předproduktivním věku (0-15 let) měl Zlínský kraj příznivější strukturu než celá ČR (16,2 % oproti 16,0 % v ČR) (viz Tab. 1.). Nejvíce byla zastoupena věková skupina v rozmezí 15-59 let (70 % oproti 70,8 % v ČR) (viz Tab. 1.).

4.1.2 Základní ukazatele socioekonomického vývoje v roce 2007

Strategie rozvoje Zlínského kraje se začala zpracovávat už v roce 2007, proto je období jejího vzniku charakterizováno prostřednictvím hodnot ukazatelů, které byly v té době k dispozici.

Nejdůležitější událostí, která se během období 2001-2007 stala, byl vstup České republiky do Evropské unie (1. 5. 2004). Spolu s ní vstoupilo v roce 2004 do EU dalších 9 zemí. Následně v roce 2007 přistoupilo k EU Bulharsko a Rumunsko (souhrnně jsou tyto „nově přistoupišší“ země označeny jako EU-12). V této kapitole jsou proto na základě této události některé ukazatele vztaženy k průměru EU-27.

Region Zlínského kraje byl v rámci srovnání **ekonomické vyspělosti** podprůměrně rozvinutým regionem jak v rámci EU-27, tak v rámci České republiky. V porovnání k průměru „nových“ členských zemí EU-12 byla však jeho ekonomická vyspělost nadprůměrná.

V roce 2007 se **HDP přepočtený na obyvatele v paritě kupní síly** regionu Zlínského kraje pohyboval na úrovni 64 % hodnoty tohoto ukazatele vykazovaného EU-27. V rámci regionu Zlínského kraje bylo vytvářeno 4,7 % hrubého domácího produktu (HDP) České republiky. Hodnota HDP v přepočtu na jednoho obyvatele kraje činila 283.366 Kč, což bylo 80,8 % průměru ČR (341.989 Kč) (viz Tab. 1.). Zlínský kraj zaujímal 11. příčku v mezikrajském porovnání. Úroveň HDP v regionu Zlínského kraje korespondovala s vývojem mezd, umístěním aktivit s odpovídající úrovní vytvářené přidané hodnoty a celkovou ekonomickou strukturou regionu.

Podíl primárního sektoru na HDP i celkové zaměstnanosti byl v roce 2007 relativně nízký (3,1 %), nicméně v celostátním porovnání (4,7 % v ČR) i ve vztahu k průměru EU nadprůměrný až výrazně nadprůměrný (viz Tab. 1.). Relativně nízký byl však podíl terciéru (47,7 %), a to jak v porovnání s celostátním průměrem (55,4 %), tak zejména v evropském kontextu (viz Tab. 1.). Nadprůměrně vysoký podíl na HDP i celkové zaměstnanosti tak

vykazoval sekundární ekonomický sektor (49,2 % oproti 39,9 % v ČR) (viz Tab. 1.). Zejména v posledních dvou letech byla hospodářská dynamika regionu Zlínského kraje velmi silná.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance dosáhla ve Zlínském kraji 18.778 Kč, což bylo o 13 % méně, než činil celorepublikový průměr (21.694 Kč) (viz Tab. 1.). [11]

Disponibilní důchod domácností na obyvatele, jež je rozhodujícím faktorem pro vývoj soukromé spotřeby domácností, činil v roce 2007 159.530 Kč (viz Tab. 1.). Diference oproti hodnotě celostátního průměru (166.525 Kč) byla u tohoto ukazatele velmi malá (viz Tab. 1.).

K 31. 12. 2007 evidovaly úřady práce Zlínského kraje celkem 20 171 uchazečů o zaměstnání, **registrovaná míra nezaměstnanosti** byla 6,02 % (5,98 % v ČR) (viz Tab. 1.). V rámci kraje měl nejvyšší míru nezaměstnanosti okres Kroměříž (7,2 %) a naopak nejnižší okres Zlín (5,1 %). [12]

V roce 2007 žilo ve Zlínském kraji celkem 590.780 **obyvatel** (viz Tab. 1.). Od roku 2005 začala **výše přirozeného úbytku** vykazovat klesající trend, přičemž se navíc zvrátilo migrační saldo, jež nabylo v posledních třech letech kladných hodnot, což mohlo svědčit o rostoucí atraktivnosti života ve Zlínském kraji. V roce 2007 byl vykázán kladný celkový přírůstek obyvatelstva (1,6), na kterém se podílelo jak kladné migrační saldo, tak kladný přirozený přírůstek (viz Tab. 1.). Ve srovnání s celorepublikovým průměrem (9,1) byl však celkový přírůstek obyvatel velmi nízký (viz Tab. 1.).

Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje činil 40,4 let (40,3 v ČR) a měl trend mírného nárůstu (viz Tab. 1.). Naděje dožití při narození byla u žen 79,7 roku a u mužů 72,6 roku. Měřeno **indexem stáří** (107,2) byl Zlínský kraj v celostátním porovnání (100,2 v ČR) nadprůměrně starším regionem (viz Tab. 1.). Vyšší podíl staršího obyvatelstva (a nižší podíl mladšího obyvatelstva) byl typický především pro velká města regionu.

Z hlediska **věkové struktury** měla ve Zlínském kraji největší zastoupení věková skupina v rozmezí 15-64 let (70,8 % oproti 71,2 % v ČR) (viz Tab. 1.). Druhou nejvíce zastoupenou věkovou skupinou byli občané ve věku 65 a více let (15,1 % oproti 14,6 % v ČR) (viz Tab. 1.).

Tab. 1. Základní ukazatele socioekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007. [12], [15-18]

Ukazatel	Rok 2001-ZK	Rok 2001-ČR	Rok 2007-ZK	Rok 2007-ČR
HDP na obyvatele v PKS	190.616 Kč	211.051 Kč	283.366 Kč	341.989 Kč
Podíl sektorů na zaměstnanosti				
Primární	4,0 %	5,6 %	3,1 %	4,7 %
Sekundární	46,4 %	36,6 %	49,2 %	39,9 %
Terciární	49,6 %	57,8 %	47,7 %	55,4 %
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	13.148 Kč	14.633 Kč	18.778 Kč	21.694 Kč
Čistý disponibilní důchod na obyvatele	110.881 Kč	117.661 Kč	159.530 Kč	166.525 Kč
Míra registrované nezaměstnanosti	8,5 %	8,9 %	6,0 %	5,9 %
Počet obyvatel	594.060	10.295.317	590.780	10.287.189
Celkový přírůstek obyvatel	- 1,6	- 2,5	1,6	9,1
Průměrný věk	38,7	38,8	40,4	40,3
Index stáří	85,3	86	107,2	100,2
Věková struktura obyvatel				
0-14 let	16,2 %	16,0 %	14,1 %	14,2 %
15-64 let	70,0 %	70,0 %	70,8 %	71,2 %
65 a více let	13,8 %	14,0 %	15,1 %	14,6 %

Pro větší přehlednost byla zpracována tabulka (Tab. 2.), ve které jsou základní ukazatele socioekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007 procentuálně vyjádřeny ve vztahu k ČR. Pro výpočet byly použity údaje z Tab. 1.. Získaná data byla zaokrouhlena na jedno desetinné místo.

Procentní vyjádření ukazatele HDP v roce 2007 vypovídá o tom, že podíl HDP Zlínského kraje na ČR se od roku 2001 snížil o 7 %. Celkově se Zlínský kraj v roce 2007 podílel na tvorbě HDP celé ČR necelými 83 % (Tab. 2.).

V obou sledovaných letech (2001 a 2007) podíl sekundárního sektoru na zaměstnanosti převyšoval průměr ČR, zhruba o 25 % (Tab. 2.). Je to dáno tím, že Zlínský kraj je průmyslově zaměřeným regionem. Podíl osob zaměstnaných v oblasti služeb vykazoval v obou letech téměř stejné hodnoty, což svědčí o tom, že v kraji rozvoj tohoto sektoru v posledních letech stagnoval.

Co se týče míry registrované nezaměstnanosti, v roce 2007 vykazovala vyšší hodnoty než celá ČR, a sice 100,7 % (Tab. 2.).

Zajímavé jsou hodnoty ukazatelů týkající se demografie. V roce 2007 tvořil celkový přírůstek obyvatel ve Zlínském kraji pouhých 17,6 % z celkového přírůstku ČR (Tab. 2.). Procentní vyjádření ukazatelů jako průměrný věk, index stáří a zastoupení věkové skupiny obyvatel ve věku 65 a více let vypovídal v roce 2007 o tom, že obyvatelstvo ve Zlínském kraji stárne mnohem více než v jiných krajích ČR.

Tab. 2. Procentní vyjádření základních ukazatelů socioekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007 ve vztahu k ČR. [vlastní kalkulace]

Ukazatel	Podíl ZK na ČR v roce 2001 (v %)	Podíl ZK na ČR v roce 2007 (v %)
HDP na obyvatele v PKS	90,3	82,9
Podíl sektorů na zaměstnanosti		
Primární	71,4	66,0
Sekundární	126,8	123,3
Terciární	85,8	86,1
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	89,9	86,6
Čistý disponibilní důchod na obyvatele	94,2	95,8
Míra registrované nezaměstnanosti	95,6	100,7
Počet obyvatel	5,8	5,7
Celkový přírůstek obyvatel	64,0	17,6
Průměrný věk	99,7	100,2
Index stáří	99,2	107,0
Věková struktura obyvatel		
0-14 let	101,3	99,3
15-64 let	100,0	99,4
65 a více let	98,6	103,4

4.2 Předpokládaný vývoj socioekonomických ukazatelů v budoucnosti

Strategie rozvoje Zlínského kraje byla zpracována pro období 2008-2020, což představuje delší časové období, během kterého se základní ukazatele socioekonomického vývoje budou měnit. Na základě toho byly v SRZK stanoveny odhady předpokládaného socioekonomického vývoje Zlínského kraje do roku 2020. Hlavním ukazatelem, který může

ovlivnit situaci ve Zlínském kraji, je HDP a počet obyvatel. U dalších ukazatelů uvedených v podkapitolách 4.1 a 4.2 je vývoj v delším časovém horizontu těžko předvídatelný, neboť vyžaduje sledování většího počtu socioekonomických charakteristik.

Za realistického předpokladu, že EU-27 udrží svou hospodářskou dynamiku zhruba na úrovni průměru posledních osmi let – tedy v meziročním tempu reálného růstu HDP ve výši 2,3 % - dostihne ekonomika Zlínského kraje průměrnou ekonomickou výkonnost EU v roce 2020 (měřeno HDP per capita), pokud sama bude dosahovat průměrných temp růstu regionální ekonomiky ve výši okolo 6 %.

Demografické prognózy obyvatelstva nejsou ve Zlínském kraji příliš optimistické. Z projekce ČSÚ jednoznačně vyplývá, že bude docházet k absolutnímu poklesu počtu obyvatelstva České republiky, který postihne všechny kraje ČR. Počet obyvatel Zlínského kraje se do roku 2020 sníží o 3,6 % na 569.653 osob.

Projekce počtu obyvatelstva do budoucna odhaduje enormní zvyšování absolutního i relativního počtu lidí ve vysokém věku ve Zlínském kraji. Jedinou základní věkovou skupinou obyvatelstva, která trvale poroste, je obyvatelstvo ve věku 65 a více let. Index stáří pro celý Zlínský kraj se zvýší až o 39,5 % na 149,5 v roce 2020.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PODMÍNKY VZNIKU STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Potřeba dokumentu, který by zformuloval dlouhodobé cíle rozvoje územních obvodů krajů, navrhl cesty k jejich dosažení a umožnil kontrolu správnosti jednotlivých rozhodnutí, vyvstala již v roce 1997 v souvislosti s pracemi na přípravě Strategie rozvoje České republiky. Při neexistenci krajských politických reprezentací byly v roce 1998 Ministerstvem pro místní rozvoj (koordinátor prací na přípravě Strategie rozvoje České republiky a Národního rozvojového plánu ČR), pro každý územní obvod budoucího kraje jmenovány tzv. Regionální koordinační skupiny (RKS). Výsledky práce RKS pro VÚSC Zlín byly v r. 1998 shrnuty v programovém dokumentu "**Strategie VÚSC Zlín**". [17]

Pro aktualizaci krajské strategie vytvořilo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) v roce 2000 metodickou příručku, která upravovala strukturu a rozsah zpracování dokumentu nazvaného "**Program rozvoje Zlínského kraje**" (PRK). Vypracování PRK bylo vedeno snahou o partnerský dialog mezi veřejnou a privátní sférou, mezi občany a jejich sdruženími, podnikateli a politiky, odborníky i správou obcí a státu. Společně v odborných pracovních skupinách se diskutovalo o ekonomických, sociálních a ekologických a jiných problémech území. Výsledky těchto diskusí byly v dokumentu PRK zapracovány do soustavy hierarchicky uspořádaných cílů a návrhů opatření a aktivit, jimiž bude těchto cílů dosahováno. [17]

Zastupitelstvo Zlínského kraje přijalo na svém zasedání v červnu 2001 posuzovaný programový dokument „Program rozvoje Zlínského kraje“ v jeho podobě z roku 2000 jako základní východiskový materiál kraje s nutností dalšího postupného dopracování. [17]

5.1 Vznik a charakteristika Programu rozvoje územního obvodu

Zlínského kraje

Dopracování předchozího dokumentu (PRZK) bylo realizováno během let 2001-2002, kdy byl Zlínský kraj již plně funkční a přistupoval k této práci velmi aktivně. Rada Zlínského kraje jmenovala za účelem vyhotovení Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje pracovní komise pro ekonomický rozvoj, pro technickou infrastrukturu, pro lidské zdroje, pro životní prostředí, venkov a zemědělství a pro cestovní ruch a lázeňství.

„Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ je společným dílem politiků a odborníků ve struktuře výše zmíněných pracovních komisí. Dokument zpracovala pod dohledem odboru strategického rozvoje a odboru regionálního rozvoje Zlínského kraje

poradenská společnost METOD KONZULT IPM s. r. o. Olomouc a Doc. PhDr. Alois Glogar CSc, jako externí konzultant. [17]

PRÚOZK je výsledkem dopracování původního programu. Tento program je určitou formou veřejné dohody o tom, čeho chtěl kraj v nejbližších šesti až deseti letech dosáhnout, a jak hodlal při řešení té či oné oblasti postupovat. Orgány kraje k němu přistupovaly tak, že:

- zodpovídaly za rozvoj územního obvodu kraje dle *Zákona o podpoře regionálního rozvoje*;
- se snažily vytvořit postup pro realizaci krajských strategických plánovacích iniciativ na bázi konsensu / partnerství s obecními samosprávami, institucemi státní správy a soukromými osobami;
- si přály, aby v pravomocích obecních samospráv dle *Zákona o obcích* nedošlo k žádné redukci těchto pravomocí. [17]

Před schválením strategického plánu "Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje" v Zastupitelstvu Zlínského kraje byla všem osobám, které se domnívaly, že jsou ovlivňovány jejich zájmy, poskytnuta přiměřená možnost, aby mohly vyjádřit svůj názor nebo předložit písemné návrhy a podání. [17]

V průběhu měsíce května 2002 byly zaslané připomínky projednány a zčásti zapracovány. V červnu 2002 byl dokument schválen Radou i Zastupitelstvem Zlínského kraje.

Poprvé v krátké historii Zlínského kraje byl předkládán názor krajské reprezentace, zvolené v řádných volbách, na priority a cíle, které by chtěl kraj dosáhnout:

- v delším výhledu (do roku 2010 - vize a generální cíle),
- ve střednědobém období (do roku 2004 - specifické cíle),
- v roce 2002 - plán rozvoje 2002 s konkrétními aktivitami, které jsou považovány za nejpodstatnější a které jsou z části zahrnuty i do rozpočtu kraje na příslušný rok. [17]

Dokument PRÚOZK byl v roce 2002 pro Zlínský kraj nejširším a vrcholovým strategickým dokumentem. Tento dokument a postup naplnění nastolené strategie přímo souvisel s přípravou Zlínského kraje na podporu ze strukturálních fondů Evropské unie (SF EU). Příprava na tuto podporu byla v důsledku složité legislativy velmi náročným úkolem, ale zároveň prostředky k dispozici ze strany EU představovaly mnohem větší možnost podpory než prostředky z rozpočtu ČR.

5.2 Vznik a charakteristika Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020

SRZK je zpracována v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který specifikuje oblasti (§ 3), na než je podpora regionálního rozvoje zaměřena, zdůrazňuje význam strategií regionálního rozvoje jako základního dokumentu politiky regionálního rozvoje (§ 5) a roli krajů (§ 8 - § 10) v oblasti podpory regionálního rozvoje. [18]

Postup zpracování SRZK byl schválen 28. ledna 2008 Radou Zlínského kraje. O měsíc později (29. února 2008) byl v rámci výběrového řízení vybrán zpracovatelem SRZK ekonom Ing. Petr Zahradník a jeho tým a 19. března téhož roku byly zahájeny práce na dokumentu SRZK. Rada Zlínského kraje dne 7. dubna 2008 schválila složení Koordinačního výboru SRZK a pracovních skupin. Autorský tým (Petr Zahradník a Jan Jedlička) v součinnosti s Odborem strategického rozvoje Zlínského kraje v souladu s přijatým časovým harmonogramem předkládal v předepsaných fázích jednotlivé výstupy pracovním skupinám (vzniklým podle čtyř pilířů Strategie) a koordinačnímu výboru (složenému z politických představitelů kraje a klíčových regionálních osobností), který schvaloval a určoval dosavadní směr zpracování dokumentu. Celkem bylo od dubna do října 2008 v procesu přípravy uskutečněno po čtyřech zasedáních jednotlivých pracovních skupin i koordinačního výboru. Dne 24. října 2008 byla vyhotovena verze 1 SRZK 2008-2020. [18]

V listopadu 2008 byl text SRZK (ver. 1/2008) rozeslán k připomínkování regionálním subjektům (města, obce, mikroregiony, SMO ČR, OHK, UTB ve Zlíně, Sdružení pro rozvoj kraje atd.). 30. listopadu 2008 byla strategie projednána Výborem pro strategický rozvoj a investice Zastupitelstva Zlínského kraje a od 9. prosince téhož roku byla zveřejněna na internetovém portálu Zlínského kraje (www.kr-zlinsky.cz). Díky projednání a připomínkám zaznamenal rozvojový dokument výrazný posun.

Dne 11. prosince 2008 bylo podáno Oznámení o zpracování SRZK 2008-2020 na Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP). 22. prosince téhož roku bylo zahájeno zjišťovací řízení na posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (proces SEA). Dle zkušeností celý proces trvá asi 7-8 měsíců (tj. do července 2009).

23. února 2009 byl dokument projednán Radou Zlínského kraje a bylo uloženo organizacím zřizovaným či zakládaným Zlínským krajem tento dokument čít. Také bylo uloženo do konce června roku 2009 zpracovat do dokumentu možné dopady ekonomické krize na rozvoj kraje.

Dne 30. června 2009 by měla být vyhodnocena koncepce na MŽP a do 5. srpna téhož roku by mělo být uskutečněno veřejné projednání dokumentu s vypořádanými připomínkami. Po veřejném projednání (5. září 2009) je možné finální verzi SRZK schválit v orgánech kraje. Předpokládaný termín schválení Zastupitelstvem Zlínského kraje je září 2009.

Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 je strategií vyváženého regionálního hospodářského rozvoje, jejímž smyslem je jak aktivizovat nedostatečně využívaný potenciál a podporovat hospodářský rozvoj regionu, tak i snižovat regionální rozdíly a pomáhat ekonomicky slabším lokalitám, které nejsou schopny provést změny v ekonomické a sociální struktuře vlastními silami. [18]

Strategie rozvoje Zlínského kraje současně respektuje obsah **Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007-2013**, schválené v květnu 2006 usnesením vlády České republiky č. 560. SRZK do roku 2020 také respektuje a anticipuje jak obecný rámec hospodářské politiky a jeho klíčových dokumentů tak cíle Lisabonské strategie a odráží nejnovější přístup EU ve sladění cílů unijní regionální politiky s cíli Lisabonské strategie.

Současně by však Strategie měla být vnímána jako zastřešující regionální rozvojový dokument, jehož principy a závěry poslouží tvorbě konkrétně zaměřených strategických rozvojových dokumentů na úrovni Zlínského kraje. [18]

SRZK je do značné míry inspirována již zpracovanými dílčími strategiemi, jež v nedávné minulosti Zlínský kraj zpracoval s ohledem na jednotlivá horizontální témata (*Příloha P I*).

5.3 Vztah PRÚOZK a SRZK

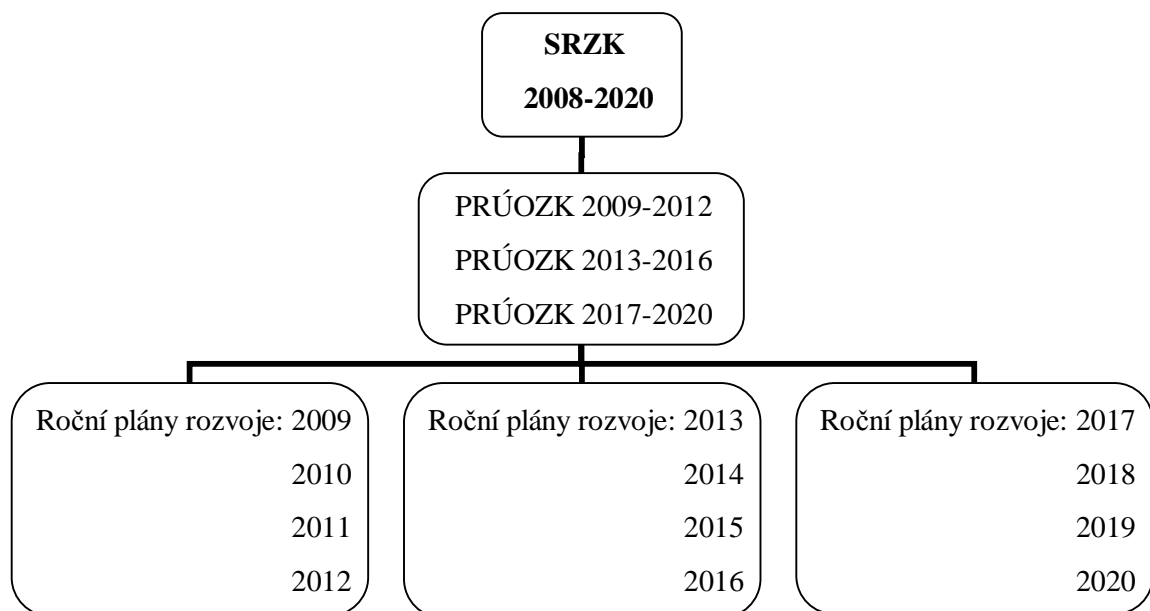
Strategie rozvoje Zlínského kraje jistým způsobem navázala na Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje. Jak už bylo výše uvedeno, PRÚOZK byl v roce 2002 pro Zlínský kraj nejširším a vrcholovým strategickým dokumentem. V roce 2008 byl ale už považován za zastaralý a neaktuální, neboť neumožňoval realizovat funkční strategické řízení rozvoje kraje a provádění efektivní regionální politiky. Proto bylo rozhodnuto orgány Zlínského kraje a provádění efektivní regionální politiky. Proto bylo rozhodnuto orgány Zlínského kraje o zpracování nového vrcholového strategického dokumentu, tedy SRZK.

Při potřebě aktualizace PRÚOZK probíhala určitá diskuse ohledně této aktualizace a úrovně nového dokumentu. Závěrem z diskuse, schváleným orgány kraje, bylo, že se zpracuje dokument SRZK, který bude o úroveň výše než PRÚOZK. Dále bude zpracován během roku 2009 nový PRÚOZK. Komparace dokumentů stejné úrovně by byla vhodnější než komparace SRZK a PRÚOZK, která je předmětem diplomové práce, nicméně nový PRÚOZK nyní ještě neexistuje a některé zainteresované subjekty a skupiny se ptají na

rozdíly mezi PRÚOZK a SRZK, proto je v rámci zadání diplomové práce provedena komparace těchto dvou dokumentů.

Strategie rozvoje Zlínského kraje představuje rámcový strategický rozvojový dokument, jež bude v horizontu svého naplňování dále zpřesňován doprovodnými dokumenty pracujícími s větší úrovní detailu a sledujícími kratší časový horizont (odpovídající přibližně funkčnímu období Zastupitelstev Zlínského kraje, tj. asi 4 roky) (Obr. 3.). Jejich existence bude zaměřená především na:

- konkretizaci cílů a úkolů Strategie na čtyřleté (ve formě PRÚOZK) a roční bázi (ve formě ročních akčních plánů - plánů rozvoje),
- bližší stanovení finančního rámce jednotlivých cílů a úkolů, směřující až do úrovně přibližného rozpočtu,
- navržená opatření jsou považována za inspirativní zásobník možných opatření, která se v průběhu implementace v závislosti na aktuální situaci v navržené podobě mohou či nemusí implementovat,
- stanovení přesně určené institucionální (i osobní) zodpovědnosti za naplňování cílů, úkolů a navržených opatření. [18]

Obr. 3. Schéma zobrazující vztah mezi SRZK a PRÚOZK. [18]

6 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA STRATEGICKÝCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE Z LET 2002 A 2008

Cílem této kapitoly je navzájem porovnat „Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ a „Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2020“, jak z hlediska splnění formálních požadavků, tak z hlediska jejich obsahu.

Při hodnocení formální stránky rozvojových dokumentů se vychází především z knižní publikace „Úvod do regionálních věd a veřejné správy“ vydané v roce 2001 (Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství IFEC, s.r.o., 2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.) [19], neboť v době přípravy PRÚOZK byla tato verze aktuální, a v roce 2008 (Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4.) [20], protože při zpracovávání SRZK byla k dispozici tato aktuální verze publikace. Pro hodnocení formální správnosti SRZK byla dále použita knižní publikace „Regionální rozvoj“ (WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kolektiv. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.) [1]

6.1 Formální stránka strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje

„Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ z roku 2002

Formální stránka strategického rozvojového dokumentu byla hodnocena podle knižní publikace „Úvod do regionálních věd a veřejné správy“ vydané v roce 2001, konkrétně podle kapitoly 11. *Programy rozvoje obcí, měst a regionu* ([19], str. 119-137).

V kapitole *11.1 Program rozvoje regionu* je uvedeno, že „v přílohách programu by měly být podrobně dokumentovány dílčí výsledky“ ([19], str. 119). V PRÚOZK patří ovšem mezi přílohy jen „Monitorovací systém pro analýzy a hodnocení“ a „Programovací rámec“.

V kapitole *11.2 Účel programu a možnosti jeho využití* se píše, že „ve své výsledné podobě představuje vnitřně konzistentní názor na možnosti a předpoklady rozvoje regionu, jeho dílčích částí (mikroregionů) a nejvýznamnějších měst a obcí“ ([19], str. 120), ovšem v PRÚOZK nejsou vůbec zvlášť charakterizovány možnosti rozvoje města Zlín, které je nejvýznamnějším centrem regionu Zlínského kraje.

„Program ve své výsledné podobě nepředstavuje statický dokument s dlouhodobě trvalou platností, nýbrž předpokládá průběžnou aktualizaci své analytické i návrhové části (cca každé 2-3 roky). Nezbytná je rovněž průběžná evaluace realizace navržených projektů a námětů“ ([19], str. 121). V PRÚOZK je uvedeno, že „orgány kraje budou provádět hodnocení a 1x za rok budou poskytovat výroční zprávy o plnění programu a efektivnosti přijatého Strategického plánu „Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ při dosahování cílů stanovených v tomto plánu“ ([17], str. 2). PRÚOZK však nebyl nikdy aktualizován.

V kapitole 11.3 Obsah programu rozvoje regionu, podkapitole 11.3.1 Osnova programu rozvoje je popsána struktura, v níž lze program rozvoje zpracovat. Při srovnání PRÚOZK s touto osnovou chybí v analytické části PRÚOZK analýzy: „• Region ve vnějších vztazích, • Vztah obytného potenciálu k rozvojovým možnostem, • Rozpočtová a majetková situace, • Mikroregiony a jejich rozvojová centra“ ([19], str. 122) a syntézy a závěry: „• Kategorizace sídel z hlediska rozvojové perspektivy, • Náměty na rozvojové projekty“ ([19], str. 123). Co se týče rozvojových projektů, tak jsou v PRÚOZK uvedeny pouze obecně (úkol spadající pod konkrétní funkční okruh) v rámci plánů rozvoje pro léta 2002-2006 a 2008-2009.

V rámci syntéz a závěrů by měl být uveden „Očekávaný rozsah investování“ ([19], str. 123), ovšem v plánu rozvoje pro rok 2002 není pro zhruba polovinu úkolů (spadajících pod specifický cíl a následně pod funkční okruh) stanoven rozpočet. U plánů rozvoje pro roky 2003-2006 je u jednotlivých úkolů vyplněna pouze kolonka „Rozpočtově zajištěno“ (slovem „Ano“), není zde uvedena konkrétní výše investic. V plánech rozvoje pro roky 2008 a 2009 byl tento nedostatek již napraven uvedením hodnoty celkových finančních prostředků pro každý úkol, u kterého je to nutné.

V podkapitole 11.3.2 Rozvojové problémy se píše, že „rozhodujícím kritériem zpravidla bývá určení relativní úrovně rozvoje dané složky, vzhledem k celostátní (makroregionální) či krajské (mezoregionální) situaci, většinou v následujícím členění...“ ([19], str. 123). Z uvedeného členění není v PRÚOZK popsána úroveň rozvoje vzhledem k vyšší než krajské úrovni u složky „Osídlení, Kultura a památky, Financování a majetek“.

Rozvojové problémy jsou v PRÚOZK řešeny spíše obecněji. Podrobněji jsou popsány pouze v kapitole 5. *Hodnocení územních rozdílů v kraji* ([17], str. 65), kde se týkají území postižených strukturálními změnami v průmyslu a na venkově a v zemědělství.

V podkapitole *11.3.3 Rozvojové předpoklady* je uvedeno, že „základním hodnotícím kritériem pro posouzení jednotlivých jevů a faktorů – jako rozvojových předpokladů a možností (resp. slabých stránek) – je komparace regionu se situací v sousedních regionech, příp. s celostátními trendy a tendencemi v daných okruzích a sférách“ ([19], str. 124).

V PRÚOZK je situace ve Zlínském kraji srovnávána vesměs jen se situací v České republice, nikoliv se situací v ostatních krajích. U některých okruhů komparace úplně chybí.

Podle podkapitoly *11.3.4 Kategorizace sídel z hlediska rozvojové perspektivy* „lze na základě podrobné analýzy a syntézy socioekonomických charakteristik – s přihlédnutím k mikrogeografické poloze a možnostem rozvoje – stanovit základní rozvojové kategorie obcí, příp. sídel, v regionu. Kategorizaci sídel je účelné provádět v mikroregionech, zhruba do úrovně okresu, kde může být velice potřebným dokumentem. Ve větších regionech už není nezbytná, protože jde o vyšší úroveň programové dokumentace“ ([19], str. 124). Kategorizace sídel nebyla v PRÚOZK provedena. Na základě tvrzení, že „zákon o podpoře regionálního rozvoje ukládá krajům sledovat vnitrokrajské rozdíly v socio-ekonomické situaci a vymezit území, kde je nutné vyrovnávat rozdíly veřejnou podporou“ ([17], str. 65), byla vymezena pouze území postižená strukturálními změnami v průmyslu a na venkově a v zemědělství. Hodnocení postižení takovýchto území bylo provedeno nikoliv u jednotlivých obcí, ale v rámci obvodů.

V podkapitole *11.3.6 Očekávaný rozsah investování* se píše, že „vzhledem k úrovni vybavenosti obcí lze po období let 2004 až 2006 v podstatě předpokládat celkovou změnu profilu investic obcí. Vedle prostředků na údržbu lze počítat s posilováním užití prostředků na rozvoj sportovní – a zčásti i společenské a kulturní – infrastruktury obcí. Základem by však měly být podmiňující investice pro bytovou výstavbu ve větších centrech. V ostatních obcích je třeba obezřetně zajistit podmínky pro individuální výstavbu rodinných domků“ ([19], str. 130). V „Konceptích a analýzách“ plánu rozvoje pro rok 2004 nejsou stanoveny žádné specifické cíle v oblasti lidských zdrojů. U „Podpor“ a „Činností úřadu a organizací“ se specifické cíle týkají především sociálních služeb, školství, vzdělávání, nikoliv rozvoje v oblasti sportu či kultury. Pro rok 2005 byly zpracovány specifické cíle jak v oblasti sportu, tak v oblasti kultury (v „Konceptích a analýzách“, „Podporách“ i v „Činnosti úřadu a

organizací). V „Konceptích a analýzách“ pro rok 2006 byly zpracovány analýzy a plány v oblasti vzdělávání, sociálních služeb a kultury. U „Veřejné podpory“ se specifické cíle týkaly převážně sociální oblasti, u „Projektů kraje“ potom oblasti sportu a vzdělání. V „Ostatních aktivitách“ byly uvedeny konkrétní projekty pro rozvoj sportu a kultury.

Podkapitola *11.3.7 Náměty na rozvojové projekty* uvádí, že „vzhledem k obsahu všech předcházejících kapitol můžeme nyní formulovat návrhy možných rozvojových projektů. Navrhované náměty projektů tedy představují hlavní okruhy realizace programu rozvoje regionu a jeho jednotlivých částí“ ([19], str. 130). Rozvojové projekty (projekty kraje) byly součástí plánu rozvoje až od roku 2006. V plánech rozvoje pro roky 2008 a 2009 byl k jednotlivým projektům přidán navíc komentář, který blíže charakterizoval cíl projektu, popř. rozpočet, cílové skupiny aj.. „Kromě obsahové náplně lze jednotlivé projekty rozlišit: podle charakteru, z hlediska významnosti územního rozsahu, podle gestora realizace, odhadované finanční náročnosti a časového horizontu realizace“ ([19], str. 130). Projekty v plánech rozvoje pro roky 2006, 2008 a 2009 nejsou nijak rozlišeny, u konkrétních úkolů jsou uvedeny kolonky: Navrhovatel, Funkční okruh, Specifický cíl (pod který úkol spadá), Výstup úkolu, Kvantifikace úkolu, Rozpočtově zajištěno (vyplněno slovem „Ano“), Garance, Provede a Termín.

„Pořadí realizace jednotlivých projektů bude záviset nejenom na jejich významu pro regionální či municipální rozvoj konkrétního regionu, ale daleko více na vytvořených podmínkách k jejich realizacím, a zvláště na reálných finančních možnostech....Zvláštní pozornost si zasluhují projekty rozvoje infrastruktury, a zejména pak rozvoje malého a středního podnikání, což lze považovat za jednoznačně nosné z hlediska pozitivního rozvoje regionu. Prioritu si tedy většinou zasluhují projekty a investiční záměry z této sféry“ ([19], str. 131). V rámci plánů rozvoje pro roky 2002 – 2004 byly konkrétní úkoly (spadající pod specifické cíle) řazeny v plánu podle funkčních okruhů („Ekonomický rozvoj“, „Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území“, „Lidské zdroje“, „Životní prostředí“, „Venkov a zemědělství“, „Cestovní ruch“ a „Zabezpečení“). U plánu rozvoje na rok 2005 a 2006 je pro každý úkol stanoveno pořadové číslo úkolu. V roce 2005 zaujímají přední místa úkoly v oblasti „Lidských zdrojů“ a „Technické vybavenosti, dopravní přístupnosti a obsluhy území“. Pro rok 2006 byly do popředí postaveny úkoly týkající se funkčního okruhu „Lidské zdroje“ a „Ekonomický rozvoj“. V letech 2008 a 2009 převažují na

předních příčkách opět úkoly z oblasti „Lidských zdrojů“ a „Technické vybavenosti, dopravní přístupnosti a obsluhy území“

„Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020“

Formální stránka Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 byla hodnocena podle knižní publikace „*Úvod do regionálních věd a veřejné správy*“ vydané v roce 2008, konkrétně podle kapitoly 13. *Programy rozvoje obcí, měst a regionů* ([20], str. 180-200), a dále podle knižní publikace „*Regionální rozvoj*“ vydané v roce 2008, konkrétně podle podkapitoly 4.2.2 *Programování na úrovni obcí, měst a regionů* ([1], str. 447-459), spadající do kapitoly 4. *Strategie a programování regionálního rozvoje*.

V kapitole *13.1 Program rozvoje regionu* se píše, že „*návrh programu rozvoje regionu zpravidla sestává ze dvou základních částí. První část obsahuje podrobné analýzy:...• analýza předchozích zkušeností a realizovaných programů...*“ ([20], str. 180). V SRZK ovšem analýza předchozích zkušeností a realizovaných programů chybí.

Tato kapitola také uvádí, že „*v přílohách programu by měly být podrobně dokumentovány dílčí výsledky a eventuální návrhy*“ ([20], str. 181). Přílohy SRZK tvoří jen seznamy tabulek, grafů a zdrojů. Pouze v rámci kapitoly 4.2 *Přehled cílů, úkolů a opatření* ([18], str. 102) a kapitoly 4.3 *Konkretizace cílů, úkolů a opatření* ([18], str. 111) jsou uvedeny návrhy pro rozvoj. Vzhledem k tomu, že SRZK je nadřazená PRÚOZK, jsou očekávány přílohy s dokumentovanými dílčími výsledky a eventuální návrhy spíše v aktualizovaném PRÚOZK než v tomto dokumentu.

V části *Účel programu a možnosti jeho využití* je stanoveno, že „*je rovněž nezbytná průběžná evaluace realizace navržených projektů a námětů*“ ([1], str. 450). V rámci kapitoly 6. *Finanční parametry strategie* ([18], str. 149) jsou vyčísleny odhady finančních nákladů pro jednotlivé cíle u všech čtyř pilířů, chybí ovšem podrobný rozpočet projektů. Tyto rozpočty by však z důvodu nadřazenosti SRZK nad PRÚOZK měly být uvedeny až na úrovni aktuální verze PRÚOZK (pro období 2009-2012) a ročních plánů rozvoje.

Podle kapitoly *13.3 Obsah programu rozvoje regionu* „*lze program rozvoje regionu zpracovat v následující doporučené struktuře: A) Analýzy... B) Syntézy a závěry...*“ ([20], str. 184-185). V SRZK nebyly zpracovány analýzy v oblastech „*• Region ve vnějších*

vztazích, • *Vztah obytného potenciálu k rozvojovým možnostem*, • *Rozpočtová a majetková situace*, • *Mikroregiony a jejich rozvojová centra*, • *Analýza předchozích zkušeností a realizovaných programů*“. V části „*Syntézy a závěry*“ chybí „• *Kategorizace sídel z hlediska rozvojové perspektivy*, • *Náměty na rozvojové projekty*, • *Práce s programem*“.

V podkapitole *Rozvojové problémy* se píše, že „*rozhodujícím kritériem zpravidla bývá určení relativní úrovně rozvoje dané složky vzhledem k celostátní (makroregionální) či krajské (mezoregionální) situaci většinou v následujícím členění:...*“ ([20], str. 186). V SRZK jsou problémy rozvoje definovány pouze v rámci strategické analýzy pro jednotlivé oblasti rozvoje. Jsou uvedeny v „*Hlavních charakteristikách a očekávaných trendech*“ na konci každé podkapitoly jednotlivých pilířů rozvoje. U některých tvrzení jsou problémy hodnoceny ve vztahu k ČR či k jednotlivým okresům či krajům.

Rozvojové předpoklady jsou v SRZK stanoveny také v závěru strategické analýzy u jednotlivých prioritních oblastí. Jsou zde shrnuty do očekávaných trendů. Jelikož je zde uvedeno, že „*základním hodnotícím kritériem pro posouzení jednotlivých jevů a faktorů jako rozvojových předpokladů a možností (resp. slabých stránek) je komparace regionu se situací v sousedních regionech*“ ([20], str. 186), je nutné podotknout, že zde není zpracována komparace s ostatními regiony, pouze ve vztahu k ČR či k EU.

Odstavec s názvem *Kategorizace sídel z hlediska rozvojové perspektivy* upozorňuje na to, že „*na základě podrobné analýzy a syntézy socioekonomických charakteristik s přihlédnutím k mikrogeografické poloze a možnostem rozvoje lze stanovit základní rozvojové kategorie obcí, příp. sídel v regionu*“ ([1], str. 453). V SRZK tato kategorizace nebyla provedena, proto by bylo vhodné zpracovat ji do aktualizovaného PRÚOZK.

V podkapitole *Očekávaný rozsah investování* je uvedeno, že „*vedle prostředků na údržbu lze uvažovat s posilováním užití prostředků na rozvoj sportovní a zčásti i společenské a kulturní infrastruktury obcí. Základem by však měly být podmiňující investice pro bytovou výstavbu ve větších centrech*“ ([20], str. 193). Po vyhodnocení odhadů finančních nákladů na jednotlivé cíle (spadající pod jednotlivé pilíře rozvoje), uvedené v SRZK, by mělo být vynaloženo největší množství finančních prostředků na oblast dopravy, sociálních služeb a zdravotnictví a kulturní dědictví. U některých cílů není v SRZK stanovena „*Aktuální hodnota*“ či „*Hodnota 2020*“.

V podkapitole *Náměty na rozvojové projekty* se píše, že „po zpracování všech předchozích kapitol je možno formulovat návrhy možných rozvojových projektů“ ([20], str. 193). V SRZK jdou návrhy možných řešení jen na úroveň opatření, náměty na konkrétní rozvojové projekty zde nebyly zpracovány. „Z hlediska územního rozsahu, který charakterizuje význam projektu, rozlišujeme projekty na: • národní úrovni (centrální, tedy nadregionálního významu), • úrovni NUTS 2 (regiony soudržnosti, v ČR je 8 těchto jednotek), • krajské úrovni (orgány krajské samosprávy a další instituce s takovou působností), • mikroregionální úrovni (sdružení obcí), • úrovni měst a obcí (tedy místního významu)...V případě, že jde o program rozvoje celého regionu, zpravidla má většina projektů celoregionální význam, tzn. že jejich realizace ovlivní rozvoj celého regionu“ ([20], str. 194). Na základě těchto citací se lze domnívat, že definovaná opatření mají celoregionální význam, jelikož nejsou v SRZK nijak rozděleny. „Pořadí realizace jednotlivých projektů bude záviset nejenom na jejich významu pro regionální či municipální rozvoj konkrétního regionu, ale daleko více na vytvořených podmínkách pro jejich realizaci a zvláště reálných finančních možnostech“ ([20], str. 194). V SRZK není žádné pořadí jednotlivých opatření rozvoje stanoveno, proto by bylo žádoucí určit toto pořadí v aktualizovaném PRÚOZK.

6.2 Obsahová stránka strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje

„Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“ z roku 2002

V úvodu Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje je popsána charakteristika tohoto dokumentu (kapitola 1) a základní obraz kraje (kapitola 2). Stěžejní částí je kapitola 3 definující vize a generální strategické cíle Zlínského kraje a kapitola 4 zabývající se funkčními okruhy. Následně jsou v PRÚOZK hodnoceny územní rozdíly v kraji (kapitola 5) a popsán postup orgánů kraje (kapitola 6), který zahrnuje plány rozvoje pro roky 2002-2006 a 2008-2009. V přílohách tohoto dokumentu je popsán monitorovací systém pro analýzy a hodnocení a programovací rámec. Programový dokument má celkem 84 stran (včetně příloh 96 stran).

„Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020“

V úvodu Strategie rozvoje Zlínského kraje je popsána úloha a zaměření strategie (kapitola 1). V 2. kapitole jsou nastíněny příležitosti a hlavní cíl Zlínského kraje. Nejdůležitější částí strategického dokumentu je strategická analýza socioekonomických oblastí Zlínského kraje (kapitola 3) a scénář proveditelného naplnění vize (kapitola 4), zahrnující horizontální témata a přehled cílů, úkolů a opatření. V 5. kapitole je shrnuta strategická vize regionu s ohledem na hlavní cíl. V závěru SRZK jsou uvedeny finanční parametry strategie (kapitola 6), implementace strategie (kapitola 7) a monitorovací systém (kapitola 8). Přílohy SRZK tvoří seznamy tabulek, grafů a zdrojů. Strategický rozvojový dokument má 168 stran, s přílohami 174 stran.

Komparace obsahu PRÚOZK a SRZK

Při zpracovávání komparativní analýzy obsahu PRÚOZK a SRZK byla projevena snaha zachovat sled kapitol rozvojových dokumentů. Byly srovnávány hlavní aspekty, které by měly rozvojové dokumenty obsahovat.

Komparativní analýza je strukturována následovně:

- 1) komparace úvodu,
- 2) komparace socioekonomické analýzy,
- 3) komparace SWOT analýzy,
- 4) komparace vize,
- 5) komparace prioritních oblastí (cílů, úkolů, opatření),
- 6) komparace horizontálních témat,
- 7) komparace finančních parametrů,
- 8) komparace implementace,
- 9) komparace monitorování,
- 10) komparace příloh,
- 11) komparace použitých zdrojů.

1. KOMPARACE ÚVODU**PRÚOZK**1. Úvod (str. 1-4)

V úvodu PRÚOZK je popsána pozice tohoto dokumentu (1.1) včetně podmínek hodnocení a provádění změn. Jsou zde definovány principy pro zdravé a efektivní řízení veřejné správy v EU (1.2) a působnost programu (1.3).

SRZK1. Úvod (str. 4-9)

Úvod SRZK je členěn do 4 částí. Nejprve je popsána úloha strategie (1.1.), ve které jsou vymezeny 4 pilíře, na nichž stojí konkurenceschopnost ekonomiky i kvality života Zlínského kraje. Na základě těchto prioritních oblastí byla definována vize (1.2.) a zaměření strategie (1.3.). V poslední části úvodu je charakterizována Strategie rozvoje Zlínského kraje 2008-2020 v kontextu české hospodářské politiky (1.4.).

2. Zlínský kraj v otevřené České republice, v rámci Evropské unie a globalizovaného světa (str. 9-12)

Kromě historických souvislostí Zlínského kraje v posledních 20ti letech je v rámci kapitoly zmíněna příležitost pro Zlínský kraj (2.1.) být efektivně zapojen do procesu globalizace a evropské integrace. Je zde popsán i hlavní cíl (2.2.), tj. dosažení úrovně EU-27 do roku 2020, prostřednictvím ukazatele HDP.

V obou rozvojových dokumentech je popsána situace ve Zlínském kraji v době jejich vzniku. V žádném z nich nechybí ani podmínky jejich působnosti.

V PRÚOZK není zmíněno postavení či příležitost Zlínského kraje v rámci Evropské unie, neboť ČR se stala členskou zemí EU až v roce 2004.

2. KOMPARACE SOCIOEKONOMICKÉ ANALÝZY**PRÚOZK**2. Základní obraz kraje (str. 5-29)

Tato kapitola poskytuje doklad o stavu Zlínského kraje v roce 2001. Je členěna do 5

podkapitol, ve kterých jsou charakterizovány následující socioekonomické oblasti:

- ekonomický rozvoj (2.1),
- technická infrastruktura (2.2),
- lidské zdroje (2.3),
- životní prostředí, zemědělství (2.4),
- cestovní ruch (2.5).

SRZK

3. Strategická analýza aneb kde jsme a kam kráčíme (str. 12-90)

V úvodu strategické analýzy (SA) je popsáno postavení Zlínského kraje v rámci České republiky a v rámci Evropské unie. Pozornost je věnována také demografii (včetně prognózy do budoucnosti) a ekonomické situaci v kraji.

Kapitola je dále členěna na strategické analýzy jednotlivých pilířů a jejich částí. Je strukturována následovně:

- Strategická analýza v Konkurenceschopné ekonomice (3.1.)
  - SA podnikání, malých a středních podniků (3.1.1.)
  - SA průmyslu, vědy, výzkumu a inovací (3.1.2.)
  - SA informačních a komunikačních technologií (3.1.3.)
- Strategická analýza v Úspěšné společnosti (3.2.)
  - SA školství a celoživotního učení (3.2.1.)
  - SA trhu práce (3.2.2.)
  - SA sociálních služeb (3.2.3.)
  - SA zdravotnictví (3.2.4.)
- Strategická analýza v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova (3.3.)
  - SA životního prostředí a energetiky (3.3.1.)
  - SA zemědělství a rozvoje venkova (3.3.2.)

- SA dopravy (3.3.3.)
- Strategická analýza v Atraktivním regionu (3.4.)
  - SA cestovního ruchu (3.4.1.)
  - SA kultury, památkové péče a volného času (3.4.2.)

U obou programových dokumentů je socioekonomická analýza dělena podle funkčních okruhů (PRÚOZK) či prioritních oblastí (SRZK). V PRÚOZK se liší jen poslední oblast socioekonomické analýzy („Cestovní ruch“) s posledním funkčním okruhem („Venkov a zemědělství“).

V SRZK chybí v rámci charakteristiky Zlínského kraje základní geografické údaje. Naproti tomu jsou ale jednotlivé socioekonomické oblasti charakterizovány prostřednictvím většího počtu ukazatelů, které jsou dále konkretizovány (např. podle pohlaví, podle věku atd.). Hodnoty těchto ukazatelů jsou ve většině tabulek stanoveny i pro okresy Zlínského kraje, všechny kraje ČR, celou ČR a někdy i pro EU, tudíž je možné srovnání Zlínského kraje v dané socioekonomické oblasti s jinými úrovněmi. V PRÚOZK je možná komparace pouze s ČR. Délka sledovaného období je v tomto dokumentu kratší než v SRZK.

V SRZK jsou v závěru jednotlivých strategických analýz pro každou socioekonomickou oblast stručně a přehledně vyzdvíženy hlavní charakteristiky a očekávané trendy. V PRÚOZK prognózy do budoucnosti u jednotlivých socioekonomických oblastí chybí.

3. KOMPARACE SWOT ANALÝZY

PRÚOZK

Dokument neobsahuje souhrnnou SWOT analýzu.

SRZK

3.5. SWOT analýza (str. 85-90)

Pro každou složku SWOT analýzy (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby) je v SRZK vytvořena tabulka, která je dále členěna na jednotlivé pilíře. V úvodu každé složky je jedním bodem charakterizována demografie v kraji. Každý pilíř je pak zhodnocen průměrně v osmi bodech.

V SRZK je SWOT analýze věnována samostatná podkapitola (3.5.) v rámci kapitoly 3. Strategické analýzy aneb kde jsme a kam kráčíme. Podkapitola se dělí na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby, které jsou dále rozčleněny na jednotlivé pilíře. V PRÚOZK je SWOT analýza uvedena v rámci kapitoly 4. Funkční okruhy. Jednotlivé složky SWOT analýzy jsou popsány v rámci každého funkčního okruhu zvlášť a sice průměrně třemi body. Chybí tedy souhrnný přehled silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení. V SRZK je SWOT analýza vypracována podrobněji, neboť každá její složka je zastoupena asi osmi tvrzeními.

4. KOMPARACE VIZE

PRÚOZK

3. Vize a generální strategické cíle Zlínského kraje (str. 30-36)

Kapitola je tvořena pěti oddíly. Oddíl 3.1 obsahuje *Kompletní vizi rozvoje Zlínského kraje*, která vypovídá o tom, jaký by kraj měl být a jaký s vysokou pravděpodobností bude. Oddíl 3.2 uvádí *Generální strategii rozvoje Zlínského kraje*, která vypovídá o tom, jaké jsou prioritní cíle kraje jako celku, které jsou podmínkou efektivní změny Zlínského kraje. Oddíl 3.3 zobrazuje schématicky *Strukturu programu*, tedy propojení komplexních vizí a generálních strategických cílů na jednotlivé funkční okruhy programu. Oddíl 3.4 popisuje *souvislost a shodu generálních strategických cílů Zlínského kraje s horizontálními tématy dokumentů EU*. Poslední oddíl (3.5) uvádí *vztah generálních strategických cílů k cílům funkčních okruhů*.

Vize Zlínského kraje je popsána ve 4 odstavcích. Ve stručnosti spočívala v tom, že se měl Zlínský kraj stát významnou součástí NUTS II a také významnou spojnicí příhraničních regionů Zlínského a Trenčianského a Žilinského. Zlínský kraj měl zlepšit svoji pozici mezi kraji ČR, zastavit procesy regrese (úpadku) a dosáhnout úspěchu v mnoha socioekonomických oblastech včetně spolupráce s EU v soudržnosti.

SRZK

1. Úvod (str. 4-9)

Hned v úvodu SRZK je popsána vize Zlínského kraje pro období 2008-2020. Podrobněji je

popsána v podkapitole 1.2. *Vize*.

Je shrnuta do tvrzení „Zlínský kraj – region s moderní prosperující ekonomikou s rostoucí životní úrovní a vysokou zaměstnaností, atraktivní pro obyvatele, investory i návštěvníky“.

Dále je v podkapitole specifikováno, čím by se měl Zlínský kraj v rámci vize v roce 2020 vyznačovat.

4. Scénář proveditelného naplnění vize (str.91)

V úvodu kapitoly je popsáno, jak bude hodnoceno naplnění vize - prostřednictvím ukazatele HDP. Je zde zmíněn předpoklad naplnění vize, který spočívá ve vzájemném propojení čtyř základních pilířů s horizontálními tématy.

V SRZK je čtenář seznámen s vizí hned v úvodu dokumentu. Vize je zde vyjádřena stručným tvrzením, jak by měl kraj na základě naplnění strategie v roce 2020 vypadat. Naproti tomu je vize v PRÚOZK popsána mnohem stručněji ve čtyřech odstavcích, takže není na první pohled jasné, k jaké změně by měl Zlínský kraj v rámci jejího naplnění dospět. Chybí tedy shrnutí do jedné věty, která by zahrnovala všechny uvedené aspekty.

5. KOMPARACE PRIORITNÍCH OBLASTÍ (CÍLŮ, ÚKOLŮ, OPATŘENÍ)

PRÚOZK

4. Funkční okruhy (str. 37-64)

V PRÚOZK bylo stanoveno 6 funkčních okruhů:

- 1) Ekonomický rozvoj,
- 2) Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území,
- 3) Lidské zdroje,
- 4) Životní prostředí,
- 5) Venkov a zemědělství,
- 6) Cestovní ruch.

V úvodu kapitoly je nejprve zpracován přehled okruhů prostřednictvím tabulek, poté je každý okruh popsán detailněji.

Nejprve je pro daný okruh charakterizována situace ve sledovaném roce, následuje pár bodů SWOT analýzy a definice souhrnného cílu. Dále jsou popsány souvislosti horizontálních témat a charakterizovány specifické cíle včetně účinků, které se projeví jejich splněním. V závěru jsou vyjmenovány aktivity významné pro dosažení cílů-na úrovni ČR, kraje a obce. Nechybí ani konkrétní aktivity kraje pro rok 2002.

6. Postup orgánů kraje (str. 77-84)

V rámci podkapitoly 6.1 je stručně a obecně popsán *Plán rozvoje 2002-2004*, pro který bylo zpracováno schéma časového postupu, vztahu aktivit a specifických a generálních cílů.

Následuje podkapitola 6.2 *Plán rozvoje 2002*, který už pomocí tabulky detailně definuje funkční okruhy, specifické cíle, úkoly, rozpočet, garanci, provádějící subjekt a termín pro rok 2002. Plán rozvoje je členěn do „Konceptí a analýz“, „Podpor“ a „Činností úřadu a organizací“.

SRZK

1.1. Úloha strategie (str. 4)

Hned v úvodu SRZK jsou v rámci vize uvedeny 4 prioritní oblasti (pilíře), na kterých je SRZK postavena.

Pro období 2008-2020 byly definovány tyto 4 prioritní oblasti:

- 1) Konkurenceschopná ekonomika,
- 2) Úspěšná společnost,
- 3) Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova,
- 4) Atraktivní region.

3. Strategická analýza aneb kde jsme a kam kráčíme (str. 12-90)

V dílčích podkapitolách byly zpracovány strategické analýzy pro jednotlivé pilíře, které se dále člení na konkrétnější socioekonomické oblasti (např. podnikání, průmysl, informační technologie aj.). V rámci těchto oblastí jsou v dalších kapitolách SRZK definovány cíle, úkoly a opatření.

4.2. Přehled cílů, úkolů a opatření (str. 102-110)

Pomocí tabulek byl zpracován pro každý pilíř přehled cílů (čeho chce kraj dosáhnout), úkolů (dílčí milníky k dosažení cílů) a zásobníku možných opatření (jak to chce kraj udělat).

4.3. Konkretizace cílů, úkolů a opatření (str. 111-145)

V této podkapitole jsou detailně popsány cíle, úkoly a opatření včetně zdůvodnění, proč byly dané cíle definovány.

Hlavní rozdíl SRZK a PRÚOZK spočívá ve struktuře prioritních oblastí. V PRÚOZK bylo definováno 6 funkčních okruhů, naproti tomu v SRZK jen 4 pilíře. Na první pohled to vypadá, že byl redukován počet prioritních oblastí, které by měly být rozvíjeny. Ve skutečnosti však SRZK zahrnuje všechny funkční okruhy jako PRÚOZK. Tři pilíře SRZK plně korespondují se třemi funkčními okruhy PRÚOZK. Jedná se o konkurenceschopnou ekonomiku (v PRÚOZK ekonomický rozvoj), úspěšnou společnost (v PRÚOZK lidské zdroje) a atraktivní region (v PRÚOZK cestovní ruch). Poslední pilíř SRZK - efektivní infrastruktura a rozvoj venkova v sobě zahrnuje 3 funkční okruhy PRÚOZK a sice technickou vybavenost, dopravní přístupnost a obsluhu území, dále životní prostředí a venkov a zemědělství.

PRÚOZK je strukturován do vize, funkčních okruhů, souhrnných cílů, specifických cílů a aktivit. SRZK také pracuje se čtyřmi úrovněmi detailu, akorát jsou jinak pojmenovány. Nejobecnější formou jejího obsahu je vize. Vedle ní následují pilíře (4 hlavní prioritní oblasti), cíle (výsledky nutné pro naplnění vize), úkoly (dílčí milníky na cestě k dosažení cílů) a opatření (konkrétnější kroky použité ke splnění úkolů, dále je naznačena jejich realizace prostřednictvím jednotlivých nástrojů). Jaká konkrétní opatření budou během horizontu strategie nakonec realizována, bude ovšem teprve rozhodnuto odpovědnými implementačními orgány na základě vyhodnocení aktuální momentální situace a z ní vyplývajících potřeb.

V PRÚOZK jsou navíc u jednotlivých funkčních okruhů popsány složky SWOT analýzy a konkrétní souvislosti horizontálních témat. Aktivity jsou rozčleněny podle subjektů, které je měly realizovat (ČR, kraj, obec, příp. další subjekty).

V rámci kapitoly 6. Postup orgánů kraje je v PRÚOZK uveden konkrétní plán rozvoje pro rok 2002. Pro jednotlivé úkoly je definován rozpočet včetně garance a termínu. V dalších

letech byly jako přílohy PRÚOZK přidány plány rozvoje pro jednotlivé roky 2003-2006 a 2008-2009. V SRZK nejsou aktivity přiřazeny ke konkrétním rokům realizace. Tento krok bude proveden až v aktualizovaném PRÚOZK a jednotlivých plánech rozvoje pro dané roky.

6. KOMPARACE HORIZONTÁLNÍCH TÉMAT

PRÚOZK

3.4 Souvislost a shoda generálních strategických cílů Zlínského kraje s horizontálními tématy dokumentů EU (str. 35)

V rámci podkapitoly jsou vyjmenována horizontální témata:

- podnikatelská konkurenceschopnost a internacionalizace,
- lidské zdroje,
- udržitelné životní prostředí,
- partnerství,
- informační společnost.

SRZK

4.1. Horizontální témata (str. 91-101)

V rámci kapitoly 4. *Scénář proveditelného naplnění vize* byla v SRZK stanovena horizontální témata, která představují neoddělitelnou a integrální součást Strategie. Jedná se o:

- efektivní výkon veřejné správy (4.1.1.),
- trvale udržitelný rozvoj (4.1.2.),
- rovné příležitosti (4.1.3.),
- kohezní politika EU po roce 2013 (4.1.4.),
- partnerství veřejného a soukromého sektoru (4.1.5.),
- urbánní dimenze (4.1.6.).

V SRZK jsou horizontální témata popsána velmi podrobně v samostatné podkapitole (4.1. Horizontální témata). Naproti tomu jsou v PRÚOZK pouze vyjmenována, konkrétně jsou pak uvedeny příklady v kapitole 4. Funkční okruhy pro každý okruh zvlášť, většinou 1-2 odrážkami.

Obsahově se ovšem horizontální témata ve sledovaných rozvojových dokumentech liší. Pouze jediné horizontální téma je shodné pro oba dokumenty – partnerství veřejného a soukromého sektoru. Z hlediska udržitelného rozvoje je v PRÚOZK pomýšleno pouze na oblast životního prostředí. Zbylá horizontální témata v PRÚOZK se orientují na oblast lidských zdrojů, informační společnost a podnikání. Jednotlivými pilíři SRZK prochází napříč témata zaměřená na efektivní výkon veřejné správy, rovné příležitosti a rovnoměrný rozvoj měst a městských oblastí. Velmi důležité je prolínání SRZK s nástrojem k naplňování rozvojového potenciálu regionů, tedy kohezní politikou EU v období 2007-2013 i po roce 2013.

7. KOMPARACE FINANČNÍCH PARAMETRŮ

PRÚOZK

Finanční parametry nejsou definovány.

SRZK

6. Finanční parametry strategie (str. 149-156)

Kapitola je členěna do 4 podkapitol. V podkapitole 6.1. *Celkové finanční náklady realizace strategie* je odhad finančních prostředků stanoven pro celé období Strategie 2008-2020, i pro dvě dílčí období 2008-2013 a 2014-2020, které kopírují programovací období EU. V tabulce jsou uvedeny náklady pro každý pilíř.

Podkapitola 6.2. *Odhad portfolia typů finančních zdrojů strategie* popisuje subjekty, které se budou podílet na financování realizace opatření, úkolů a cílů SRZK.

Podkapitola 6.3. *Finanční náklady na realizaci strategie podle pilířů* konkretizuje finanční náklady na jednotlivé cíle čtyř pilířů.

Poslední podkapitola 6.4 *Predikce dopadu devizového kurzu na realizaci strategie* popisuje dopad jak na bohatství a ekonomickou vyspělost Zlínského kraje, tak na snižování

alokací dotací z fondů EU.

V PRÚOZK není odhad finančních nákladů vůbec popsán. Pouze v rámci podkapitoly 6.2 Plán rozvoje 2002 je uveden rozpočet pro jednotlivé úkoly navržené pro realizaci v roce 2002. Rozpočet je ovšem rozčleněn pro „Koncepce a analýzy“, „Podpory“ a „Činnost úřadu a organizací“. Chybí tedy souhrnný přehled financování jednotlivých funkčních okruhů. Po další roky (2003-2006) je u Plánů rozvoje vyplněna pouze kolonka „Rozpočtově zajištěno“ slovem „Ano“, konkrétní odhady finančních nákladů nejsou uvedeny.

V SRZK jsou finanční náklady odhadnuty pro každý pilíř a dále také pro jednotlivé cíle, a to jak za období celé SRZK (2008-2020), tak za dvě dílčí období (2008-2013 a 2014-2020). V tabulkách jsou uvedeny finanční náklady celkem i roční průměr. Kromě toho je v SRZK definován podíl financování SRZK jednotlivými subjekty. Je zde pomýšleno i na dopad devizového kurzu na realizaci strategie. Na nástin finančního rámce uvedeného v SRZK poté naváže nový Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje, který bude popisovat již konkrétní aktivity v pravidelných střednědobých cyklech.

8. KOMPARACE IMPLEMENTACE

PRÚOZK

Implementace není popsána.

SRZK

7. Implementace strategie (str. 157-162)

V úvodu kapitoly je popsána tvorba a vznik SRZK. Jsou zde definovány tři úrovně, jejichž prostřednictvím může kraj naplňovat obsah strategie. Dále je SRZK charakterizována ve vztahu k zákonu o podpoře regionálního rozvoje a ve vztahu ke Strategii regionálního rozvoje ČR pro léta 2007-2013.

Důležité jsou uvedené fáze implementace strategie a přehled hlavních subjektů kompetencí ve vztahu k jednotlivým cílům strategie.

V závěru kapitoly jsou uvedeny principy, kterými se má proces implementace řídit. Jedná

se o princip:

- otevřenosti,
- zpětné vazby,
- publicity.

V PRÚOZK chybí kapitola pojednávající o implementaci programu rozvoje. Pouze v rámci podkapitoly 1.1 Pozice dokumentu (str. 1-2) jsou popsány některé souvislosti s implementací. V podkapitole 1.2 Principy a řízení jsou uvedeny principy, které jsou v PRÚOZK uplatněny. Liší se ovšem od principů uvedených v SRZK.

9. KOMPARACE MONITOROVÁNÍ

PRÚOZK

Monitorovací systém pro analýzy a hodnocení (Příloha č. 1)

V textu je uveden vztah a účel monitoringu a jsou zde definována kritéria hodnotící program. Je zde popsáno pět oblastí pro monitorování, které se do značné míry blíží prioritním oblastem Národního rozvojového plánu (NRP), Regionálních operačních programů (ROP) pro regiony soudržnosti a problémovým oblastem PRÚOZK.

Mezi tyto oblasti patří:

- poloha, demografie a sociálně ekonomické charakteristiky obyvatelstva,
- trh práce, sociální integrace obyvatelstva,
- ekonomický rozvoj,
- technická infrastruktura a doprava,
- občanská infrastruktura a životní prostředí.

SRZK

8. Monitorovací systém (str. 162-168)

V kapitole jsou popsána monitorovací měřítka, která mají trojí podobu:

- statistické indikátory,

- monitorovací indexy,
- evaluační studie.

Měřítko jsou stanovena pro každý cíl jednotlivých pilířů. Pro každý cíl bylo zvoleno jedno měřítko.

V PRÚOZK není pro monitorovací systém vymezena samostatná kapitola, je popsán v Příloze č. 1. Jako kritéria hodnotící program jsou uvedena „vhodnost, účinnost, hospodárnost a prospěšnost“. Výběr monitorovacích ukazatelů je uspořádán do pěti tématických oblastí, které jsou dále charakterizovány, a pro něž byly vymezeny faktory, nimiž oblasti souvisí. Pro cíle definované v programovém dokumentu však nejsou stanovena konkrétní monitorovací měřítko. Konkrétní ukazatele jsou uvedeny pouze v kapitole 5. Hodnocení územních rozdílů v kraji (str. 65-76), která je zaměřena na vymezení území postižených strukturálními změnami v průmyslu a území postižených strukturálními změnami na venkově a v zemědělství.

V SRZK jsou naproti tomu monitorovací měřítko charakterizována a stanovena pro každý cíl všech čtyř pilířů, navíc je definováno i monitorovací měřítko pro hlavní cíl. Pro přehled těchto měřítek byly zpracovány tabulky, ve kterých je uveden i informační zdroj a kvantifikace (aktuální hodnota a hodnota 2020). Ne u všech cílů je ovšem kvantifikace uvedena.

10. KOMPARACE PŘÍLOH

PRÚOZK

Příloha č. 1: Monitorovací systém pro analýzy a hodnocení (str. 1-6)

Viz 8. Komparace monitorování.

Příloha č. 2: Programovací rámec (str. 7-9)

V příloze je uveden příklad programovacího rámce pro návrh rozvojové aktivity.

Legenda použitých zkratk (str. 10-11)

Autorský kolektiv dokumentu PRÚOZK

Zde jsou vyjmenovány jednotlivé komise ke konkrétním funkčním okruhům, jmenované

Radou Zlínského kraje, které se podílely na vyhotovení PRÚOZK.
<p>SRZK</p> <p><u>9. Přílohy (str. 169-174)</u></p> <p>Kapitola je tvořena třemi podkapitolami:</p> <p>9.1. Seznam tabulek,</p> <p>9.2. Seznam grafů,</p> <p>9.3. Seznam zdrojů.</p>
<p><i>Přílohy SRZK jsou tvořeny pouze seznamy tabulek, grafů a zdrojů a byla pro ně vymezena samostatná kapitola. Chybí ovšem seznam použitých zkratk, který může být v důsledku obsáhlosti SRZK velmi postrádán.</i></p> <p><i>PRÚOZK obsahuje dvě přílohy. V první příloze je prostřednictvím souvislého textu popsán monitorovací systém. Druhou tvoří tabulkový příklad programovacího rámce. Ze seznamů je v PRÚOZK uvedena pouze legenda použitých zkratk. Chybí tedy souhrnný přehled použitých tabulek, grafů a zdrojů.</i></p>

11. KOMAPARACE POUŽITÝCH ZDROJŮ

<p>PRÚOZK</p> <p>Použité zdroje nejsou popsány.</p>
<p>SRZK</p> <p><u>9.3. Seznam zdrojů (str. 171-174)</u></p> <p>V seznamu jsou uvedeny zdroje, ze kterých bylo čerpáno při zpracovávání strategie. Jedná se např. o akční plány, internetové stránky, koncepce Zlínského kraje, operační programy, plány rozvoje, programy rozvoje či strategie ČR.</p>
<p><i>V PRÚOZK není vůbec patrné, z jakých zdrojů byly získávány údaje potřebné pro zpracování programového dokumentu, neboť v závěru PRÚOZK plně chybí souhrnný seznam použitých zdrojů. Zdroje jsou uvedeny pouze u zpracovaných tabulek v kapitole 2. Základní obraz kraje.</i></p>

Při pohledu na seznam zdrojů uvedený v SRZK (Příloha P I) je patrné, že bylo při zpracování strategie použito velké množství důvěryhodných a obsáhlých materiálů, které vypovídají o faktické správnosti údajů popsaných ve strategii.

7 HODNOCENÍ NAPLNĚNÍ PROGRAMU ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE Z ROKU 2002

Při hodnocení naplnění Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje z roku 2002 byly hlavními výchozími materiály plány rozvoje z let 2002-2006 a 2008 (pro rok 2007 nebyl plán rozvoje zpracován), obsažené v PRÚOZK [17]. Mezi hlavní podklady pro posouzení naplnění PRÚOZK patřily závěrečné hodnotící zprávy plánů rozvoje schválené Zastupitelstvem Zlínského kraje, které byly vypracovány pro roky 2002-2005 [21].

Počet navržených úkolů spadajících pod jednotlivé specifické cíle a následně pod funkční okruhy, definovaných v plánech rozvoje pro jednotlivé roky 2002-2006 a rok 2008, se v průběhu let lišil. V období 2002-2004 bylo navrženo průměrně 50 úkolů pro každý rok (*Tab. 3.*). V roce 2005 bylo ve sledovaném časovém horizontu navrženo nejvíce aktivit, tj. 108 z celkového počtu 437 aktivit. V roce 2006 a 2008 se počet aktivit mírně snížil, bylo definováno průměrně 90 úkolů pro každý rok.

Tab. 3. Počet navržených aktivit spadajících pod jednotlivé specifické cíle pro Zlínský kraj v letech 2002-2006 a v roce 2008. [vlastní kalkulace]

	2002	2003	2004	2005	2006	2008	Celkem
1.1	3	4	2	5	6	1	21
1.2	2	3	2	5	3	1	16
1.3	0	1	1	3	1	4	10
1.4	0	1	3	1	0	0	5
2.1	1	1	4	5	3	2	16
2.2	3	2	1	4	0	0	10
2.3	2	1	1	1	1	2	8
2.4	0	0	1	1	0	2	4
2.5	0	4	4	3	4	1	16
3.1	6	3	2	5	8	10	34
3.2	3	1	2	6	4	5	21
3.3	1	1	0	1	0	3	6
3.4	5	6	5	12	12	16	56
3.5	2	3	1	6	7	11	30
3.6	3	4	2	7	6	5	27
3.7	0	2	1	3	3	3	12
4.1	3	1	3	8	5	5	25
4.2	1	2	2	1	1	0	7
4.3	2	1	2	3	0	0	8
4.4	2	0	1	2	2	3	10
4.5	0	0	0	0	0	0	0
4.6	0	0	1	2	1	1	5
4.7	0	0	1	1	1	2	5
5.1	0	0	1	1	0	0	2
5.2	0	0	1	1	1	2	5
5.3	4	5	1	6	3	3	22
5.4	5	3	3	3	2	1	17
6.1	1	0	0	3	5	3	12
6.2	1	2	1	6	5	3	18
6.3	0	0	0	3	4	2	9
Celkem	50	51	49	108	88	91	437

Z tabulky dále vyplývá, že nejvíce úkolů bylo v letech 2002-2006 a v roce 2008 navrženo pro specifický cíl 3.4 „Vzděláváním dosáhnout prosperity společnosti“ (56 úkolů). Naproti tomu nebyla žádná aktivita definována v rámci specifického cíle 4.4 „Usilovat o převedení lesů z majetku státu do majetku kraje“.

7.1 Realizované úkoly z plánů rozvoje pro jednotlivé roky 2002-2005

Při zpracování kapitoly 7, zabývající se hodnocením naplnění PRÚOZK, byly představitelům Zlínského kraje k dispozici závěrečné zprávy plnění plánů rozvoje jen pro roky 2002-2005. Z toho důvodu nemohlo být zhodnoceno naplnění PRÚOZK v celé jeho šíři (tj. i za roky 2006 a 2008). Přesto přehled realizovaných aktivit spadajících pod jednotlivé specifické cíle a funkční okruhy (Tab. 4., 5., 6., 7., 8., 9.) v letech 2002-2005 vypovídá o vysoké schopnosti Zlínského kraje naplňovat cíle definované v PRÚOZK prostřednictvím realizace navržených aktivit.

Tab. 4. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Ekonomický rozvoj. [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
1.1	Zvýšení internacionalizace (mezinárodního zapojení) místní ekonomiky	Podprogram podpory přípravy projektů malých a středních podnikatelů	2004
1.2	Tvorba a rozvoj malého a středního podnikání (MSP)	Analytické práce o struktuře a výkonnosti MSP v kraji	2002
		Realizace projektu Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů Zlínského kraje-1.etapa	2005
1.3	Posilování vědy a výzkumu	Realizace projektu Regionální podpůrný zdroj	2005
		Realizace podpory jednotného digitálního zpracování územních plánů obcí na území Zlínského kraje	2005
1.4	Usilovat o lepší dostupnost finančního kapitálu pro podnikání v kraji	Podprogram na podporu využití Strukturálních fondů EU	2004

Tab. 5. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu *Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území.* [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
2.1	Zlepšení dopravní dostupnosti území v nadřazené silniční infrastruktuře	Dokončení transformace příspěvkových organizací SÚS	2003
		Dopravní generel Zlínského kraje	2004
		Pasportizace železničních přejezdů ve Zlínském kraji	2004
		Podpora rozvoje dopravní infrastruktury v obcích Zlínského kraje	2004
		Zlepšení dopravní dostupnosti v nadřazené silniční infrastruktuře	2005
2.2	Zajištění silniční sítě II. a III. třídy	Připravit víceletý plán údržby a oprav	2002
		Formalizovat výdaje na velké opravy, modernizaci a výstavbu v síti silnic II. a III. třídy do jednotně hodnotitelné struktury	2003
		Stav povrchu vozovek silnic II. a III. třídy a Stav silničních mostů na silnicích II. a III. třídy na silnicích ve Zlínském kraji	2004

		Zpracování aktualizace modelu AID Zlínského kraje	2005
		Realizace podprogramu MR09-05 Dopravní infrastruktura obcí	2005
		Rozvoj a údržba silniční sítě II. a III. třídy	2005
2.3	Rozvoj ostatních druhů dopravy posilujících dopravní funkce	Rozvoj kolejové dopravy ve Zlínském kraji	2004
		Zadání územního plánu velkého územního celku Zlínského kraje	2005
2.4	Zlepšení dopravní obslužnosti jako veřejné služby	Zlepšení dopravní obslužnosti jako veřejné služby	2004
2.5	Zvýšení efektivity a energetických zdrojů, sítí a spotřeby energií	Podpora činnosti v oblasti úspor energií	2003
		Realizace projektu Digitálně technické mapy Zlínského kraje	2003, 2004
		Pokračování prací na územní energetické koncepci a konceptu snižování emisí a imisí škodlivých látek v ovzduší	2004
		Realizace akčního plánu v oblasti energetiky	2005

Tab. 6. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Lidské zdroje. [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
3.1	Zvýšit zaměstnanost obyvatelstva a zlepšit nabídku kvalifikovaných pracovních míst	Vzdělávání pedagogů ve školách zřízených krajem	2002, 2004
		Realizace dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávání a výchovně vzdělávací soustavy Zlínského kraje	2004
		Kam na školu-nabídka středních škol včetně vydání informačního materiálu	2005
3.2	Zajistit dostupnost a kvalitu sociálních služeb na území kraje	Příspěvky nevládním poskytovatelům sociálních služeb současně s monitorováním jejich výkonů	2002, 2004
		Podpora zavádění standardů kvality v sociálních službách	2004
		Poskytnutí příspěvků nevládním poskytovatelům sociálních služeb-realizace podprogramu	2005
		Podpora zavádění komunitního plánování v sociálních službách	2005
		Zavedení systému sledování a vyhodnocování ukazatelů v zařízeních sociálních služeb zřizovaných Zlínským krajem	2005
		Zajistit převod poskytování pečovatelské služby mimo Zlínský kraj	2005
3.3	Zajistit dostupnost a kvalitu zdravotnických služeb na území kraje	Socioekonomická analýza kraje	2003
3.4	Vzděláváním dosáhnout prosperity společnosti	Transformace kulturních institucí v kraji (muzea, hvězdárny)	2002
		Připravit základní koncepci přístupu kraje ke zřizovatelským funkcím k příspěvkovým organizacím v oblasti sociálních služeb	2003

		Podprogram pro rozvoj mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení v roce 2004	2004
		Semináře a porady pro ředitele škol a školských zařízení	2005
3.5	Prevence sociálně patologických jevů, bezpečnost obyvatel i návštěvníků	Činnost příspěvkových organizací pro volný čas, kulturu atd.	2003
		Zpracování koncepce prevence sociálně patologických jevů	2005
		Zpracování koncepce krajské politiky v oblasti dětí a mládeže	2005
		Realizace podprogramu PD 02-05 Podpora aktivit protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů	2005
		Vytvoření krajského parlamentu dětí a mládeže	2005
3.6	Zachovat a posilovat kulturní hodnoty a dědictví	Zajistit bezproblémové fungování převzatých příspěvkových organizací v oblasti sociálních služeb	2003
		Zpracování koncepce rozvoje kultury ve Zlínském kraji	2005
		Realizace podprogramu MR02-05 Integrace romské komunity	2005
		Organizační zajištění Nového Zlínského salonu 2005 ve spolupráci s Krajskou galerií výtvarného umění ve Zlíně	2005
3.7	Koncepční rozvoj tělovýchovy a sportu na území kraje	Zpracování koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Zlínského kraje	2005
		Realizace podprogramu PF01-05 Podprogram na výstavbu, technické zhodnocení a opravu sportovišť	2005

Tab. 7. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Životní prostředí. [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
4.1	Zachovat ekologickou funkčnost krajiny	Odpadové hospodářství	2002
		Podpora zachování a rozvoje biodiverzity přírody a krajiny Zlínského kraje	2004
		Zpracování dopadů rozvojových záměrů Zlínského kraje na území Natura 2000	2005
		Realizace podprogramu MR04-05 Environmentální vzdělávání, výchovy a osvěty-neziskové subjekty	2005
		Realizace dílčích úkolů Koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje	2005
		Podpora konání 30. ročníku mezinárodního ekologického festivalu Týká se to také tebe v Uherském Hradišti	2005
4.2	Trvalé vyřešení rozsahu škodlivin v životním prostředí	Podpora ekologických aktivit v kraji	2003
		Zpracování územní prognózy Zlínského kraje	2004
		Zpracování druhé části koncepce ochrany přírody Zlínského kraje, mimo území CHKO	2004
		Měření imisního zatížení v lokalitě Uherské Hradiště-Uherský Brod	2005
4.3	Omezení produkce a ekologizace nakládání s odpady	Podpora malých obcí při řešení odpadového hospodářství v rekreačních oblastech a nakládání s nebezpečnými odpady	2002
		Dokončení zpracování Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje	2004

		Podpora realizace opatření plynoucích z plánu odpadového hospodářství kraje	2004
		Zpracování projektové dokumentace sběrných dvorů	2005
		Zvýšení informovanosti občanů o třídění odpadů	2005
4.4	Ochrana čistoty a akumulční funkce přírodních vodních ploch	Podpora ekologických a vodohospodářských aktivit v kraji	2004
4.5	Usilovat o převedení lesů z majetku státu do majetku kraje		
4.6	Zajištění kvality vod a spolehlivých dodávek pitné vody	Podpora ekologických a vodohospodářských aktivit v kraji	2004
4.7	Omezení rizika záplav a erozí	Zpracování krajského povodňového plánu	2004

Tab. 8. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Venkov a zemědělství. [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
5.1	Udržet vysokou intenzitu a produktivnost kvalitní rostlinné a živočišné výroby v příznivých produkčních oblastech kraje	Zajištění integrované ochrany vinic	2004
		Zpracování koncepce rozvoje ovocnářství ve Zlínském kraji	2005
5.2	Posilovat úlohu zemědělství v péči o krajinu a životní prostředí	Podpora chovu ovcí	2004
5.3	Rozvíjet infrastruktury a osídlení venkova	Dlouhodobý záměr rozvoje školství	2003
		Vypsání krajského podprogramu zaměřeného na rozvoj infrastruktury podporující rozvoj zaměstnanosti	2003
		Zpracování hodnotové mapy pozemků pro bydlení na území Zlínského kraje	2005
		Realizace podprogramu PF02-05 Podpora obnovy venkova	2005
5.4	Zlepšit kvalitu života v obcích a mikroregionech	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta formou příspěvků nevládním, ale také krajským příp. obecním subjektům-poskytovatelům	2002, 2003
		Zpracování akčního plánu EVVO ve Zlínském kraji na léta 2005-2006	2005

Tab. 9. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Cestovní ruch. [17], [21]

Specifický cíl		Úkol	Splněno v roce
6.1	Vytvoření komplexních turistických produktů z lokálních nabídek	Realizace projektu Baťův kanál	2005
6.2	Zvýšení pestrosti a kvality služeb cestovního ruchu	Program rozvoje cestovního ruchu	2003
		Vypsání programu na podporu rozvoje cestovního ruchu	2003
		Zpracování projektu Turistický informační portál cestovního ruchu Zlínského kraje	2005
		Zpracování projektu Propagační kampaň Zlínského kraje	2005
6.3	Obnova nemovitých kulturních památek	Usměrnění pohybu osob v krajině-obnova a rekonstrukce turistického značení	2005
		Zpracování střednědobého plánu zachování a obnovy kulturních památek v kraji včetně strategie přípravy na SF 2007-2013	2005
		Archeologické centrum Velké Moravy a středního Pomoraví	2005

Z tabulek zobrazujících realizované aktivity v rámci jednotlivých funkčních okruhů vyplývá, že Zlínský kraj uskutečnil v období 2002-2005 alespoň jednu aktivitu v rámci každého specifického cíle, kromě specifického cíle 4.5 Usilovat o převedení lesů z majetku státu do majetku kraje, spadajícího pod funkční okruh Životní prostředí. V tomto specifickém cíli, nerealizoval Zlínský kraj ve sledovaném časovém horizontu žádnou aktivitu, která by přispěla k jeho naplnění.

Nutno podotknout, že v tabulkách jsou uvedeny pouze ty realizované úkoly, které byly v daném roce zcela splněny, nikoliv ty, které byly částečně zpracovány a dokončeny v letech následujících.

8 IDENTIFIKACE TÉMAT ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE

Cílem této kapitoly je identifikovat témata rozvoje Zlínského kraje, která byla definována v Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje z roku 2002, a jsou obsažena i ve Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2008-2020. Na základě toho bylo stanoveno, co už Zlínský kraj v rámci rozvoje těchto oblastí provedl, a co je nutné dále provádět (úkoly a možná opatření).

Ve Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 byly definovány 4 pilíře (prioritní oblasti), pro které byly stanoveny jednotlivé cíle, jejichž naplnění spočívá v realizaci konkrétních úkolů a možných opatření.

8.1 1. pilíř: Konkurenceschopná ekonomika

V rámci prvního pilíře byly stanoveny čtyři cíle. Dva z nich byly definovány i v PRÚOZK z roku 2002 ve funkčním okruhu „Ekonomický rozvoj“.

Cíl 1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty.

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů, což vyžaduje trvale investovat do moderních technologií, zvyšovat míru inovace, vývoje a modernizace a současně udržovat vědecko-výzkumnou základnu v kraji. V PRÚOZK byl proto definován specifický cíl **1.3 Posilování vědy a výzkumu**. K naplnění tohoto cíle v roce 2005 přispěla realizace projektu Regionální podpůrný zdroj a realizace podpory jednotného digitálního zpracování územních plánů obcí na území Zlínského kraje.

Do budoucna bude klíčové, jaká znalost, návrh a design se prodá. Přestane být tolik důležité, kde dojde k její realizaci. Proto je třeba klíčový důraz klást na schopnost prodávat a vyvážet sofistikované služby a znalosti. Rozvoj konkurenceschopnosti prostřednictvím aplikací výsledků výzkumu a vývoje a realizace inovačních projektů je prvním cílem v rámci pilíře Konkurenceschopná ekonomika, definovaným v SRZK. K naplnění cíle je požadováno propojení podnikatelské sféry s institucemi výzkumu a vývoje v regionu. Kraj by se měl zaměřit na další rozvoj podpůrné infrastruktury pro podporu inovací a podnikání a na podporu zapojení regionálních inovačních firem do mezinárodních projektů v této oblasti.

Také by měl usilovat o větší integraci a spolupráci již existujících institucí na podporu podnikání a inovací.

Cíl 1.3. Posílit roli malých a středních podniků (MSP).

Jelikož vznikající sektor MSP nebyl a doposud není schopen nahradit velké průmyslové podniky se širokým zázemím, a jelikož v kraji nedošlo k revitalizaci existujících průmyslových objektů a byla zanedbána příprava průmyslových zón, byl v rámci PRÚOZK definován specifický cíl ***1.2 Tvorba a rozvoj MSP***. V roce 2002 byly zpracovány analytické práce o struktuře a výkonnosti MSP v kraji. V roce 2005 byl potom realizován projekt Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů Zlínského kraje (1.etapa).

Malé a střední podniky představují v každé ekonomice zdravý stabilizační faktor regionálního vývoje. Není dobré se spoléhat pouze na pár gigantických podniků, které když mají hospodářské potíže nebo se rozhodnou přesunout výrobu vně regionu, způsobí vážné negativní dopady v regionální ekonomice a na místním trhu práce. Proto je dobré usilovat o posílení pozic malých a středních podniků. Hlavním nedostatkem, který by měl kraj vyřešit, je ztížený přístup řady malých a středních podniků k financování svých projektů. Další aktivita, která by měla přispět k naplnění cíle 1.3., je orientována na usnadnění nefinančních podmínek pro úspěšné působení malých a středních podniků.

Bez návaznosti na PRÚOZK byly v SRZK navrženy ještě následující cíle:

Cíl 1.2. Posílit významu sektoru služeb v regionální ekonomice.

Ekonomika Zlínského kraje je nadměrně orientována na průmysl, a to ať již vzhledem k průměru České republiky, tak zejména vůči průměru Evropské unie. V důsledku dlouhodobých trendů přesouvání jednoduché manuální průmyslové výroby dále na východ je orientace na průmysl nebezpečným rizikem, a proto je potřeba přijmout opatření na větší prosazení podnikatelských aktivit v perspektivních službách. To však nikterak neznamena, že by měla být průmyslová aktivita nějak cíleně utlumována. Právě naopak. Nicméně rostoucí produktivita a rozsah služeb by měly relativní význam průmyslu snížit. Především by měl kraj při obsazování SPZ Holešov usilovat o určitý podíl podnikatelů ze sektoru služeb v této zóně. Dále by měly být podporovány jak firmy Zlínského kraje ve vývozu

služeb a know-how i za hranice kraje, tak sektor zábavy, kinematografie a kreativity, které mají ve Zlínském kraji dlouholetou tradici.

Cíl 1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost.

Přestože je zlínský region nadměrně orientován na průmyslovou výrobu a do budoucna se dá očekávat snížení podílu průmyslu na regionální ekonomice, je nezbytné, aby si stávající nosná průmyslová odvětví udržela svou konkurenceschopnost. To se týká zejména klíčového odvětví pryžového a plastikářského průmyslu, eventuelně dalších významných průmyslových sektorů jako je výroba kovů a hutnictví, chemický průmysl či elektrotechnický průmysl. K dosažení tohoto cíle by mělo přispět naplnění SPZ Holešov průmyslovými firmami orientujícími se na inovativní produkci. Další aktivita reaguje na relativně nízkou exportní výkonnost průmyslu Zlínského kraje a požaduje její zvýšení. Kraj by měl také podporovat intenzivnější kapitálové expanze regionálních firem vně území Zlínského kraje.

8.2 2. pilíř: Úspěšná společnost

Pro druhý pilíř byly navrženy čtyři cíle, přičemž všechny z nich byly zahrnuty i v PRÚOZK z roku 2002 ve funkčním okruhu „Lidské zdroje“.

Cíl 2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech.

Cíl 2.1. byl v PRÚOZK zčásti obsažen ve specifickém cíli **3.4 Vzděláním dosáhnout prosperity společnosti**, který spočívá v modernizaci výchovně vzdělávací soustavy a její harmonizaci s vývojem trhu práce. V období 2002-2005 byla v rámci tohoto cíle každý rok realizována nejméně jedna aktivita, která přispěla k jeho naplnění. V roce 2002 došlo k transformaci kulturních institucí v kraji. O rok později byla připravena základní koncepce přístupu kraje ke zřizovatelským funkcím k příspěvkovým organizacím v oblasti sociálních služeb. Dále byl zpracován Podprogram pro rozvoj mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení v roce 2004. V roce 2005 byl vytvořen krajský parlament dětí a mládeže.

Jedním z klíčových faktorů posílení konkurenceschopnosti regionálních i národních ekonomik do budoucna bude schopnost zvýšit kvalitu lidských zdrojů a orientovat je ve směru dosažení úspěchů v prostředí znalostní ekonomiky. Právě toto je prvním cílem v pilíři

Úspěšná společnost, který je definovaný v SRZK. Kraj by měl posílit stále ne ideálně fungující spolupráci firemního a akademického světa a zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělaných občanů na celkové populaci Zlínského kraje. Další aktivita spočívá ve zvýšení podílu populace, která se aktivně zapojuje do systému celoživotního vzdělávání. Neméně důležitá je také optimalizace a zkvalitnění primárního a sekundárního vzdělávacího stupně.

Cíl 2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře.

Již v PRÚOZK byl definován specifický cíl ***3.1 Zvýšit zaměstnanost obyvatelstva a zlepšit nabídku kvalifikovaných pracovních míst.*** V letech 2002 a 2004 přispěla k naplnění tohoto cíle realizace aktivity spočívající ve vzdělávání pedagogů ve školách zřízených krajem. V roce 2004 byl realizován dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a výchovně vzdělávací soustavy Zlínského kraje. O rok později byla zpracována nabídka středních škol včetně vydání informačního materiálu s názvem „Kam na školu“.

Ambicí cíle 2.2. je řešit stav, kdy ve Zlínském kraji existuje z celorepublikového hlediska nadprůměrná nezaměstnanost, která je navíc vyšší než její přirozená míra. V důsledku toho dochází k nevyužití dostupné pracovní síly a tudíž i nevyužití celkového ekonomického potenciálu Zlínského kraje. Aby se míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji přiblížila co nejvíce ke své přirozené hodnotě, měl by se kraj zaměřit na dvě nejvíce ohrožené skupiny obyvatelstva na pracovním trhu – na absolventy škol a osoby v předdůchodovém věku – a navrhovat aktivity ke snížení jejich míry nezaměstnanosti. Ke snížení obecné míry nezaměstnanosti na Zlínsku by výrazně přispělo naplnění SPZ Holešov a širší zavádění prvků aktivní politiky zaměstnanosti do praxe.

Cíl 2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky.

Zlínský kraj je převážně venkovským prostorem, což ovlivňuje spotřebu sociálních služeb. V roce 2002 byl podíl poproduktivních obyvatel vyšší nepřímo úměrně s velikostí obce a vyvolával potřebu pokrytí území terénními službami, komunikačními možnostmi apod.. Na základě této skutečnosti byl v PRÚOZK definován specifický cíl ***3.2 Zajistit dostupnost a kvalitu sociálních služeb na území kraje.*** V letech 2002, 2004 a 2005 byly v rámci tohoto cíle poskytovány příspěvky nevládním poskytovatelům sociálních služeb. V roce 2005 bylo kromě toho podporováno zavádění komunitního plánování v sociálních službách, byl zaveden systém sledování a vyhodnocování ukazatelů v zařízeních sociálních služeb

zřizovaných Zlínským krajem a byl zajištěn převod poskytování pečovatelské služby mimo Zlínský kraj.

Smyslem cíle 2.3., definovaného v SRZK, je při zohlednění účinného vynakládání veřejných finančních prostředků zajistit osobám v nepříznivé sociální situaci přiměřenou a kvalitní pomoc, která bude vycházet z individuálně určených potřeb osob, bude podporovat rozvoj jejich samostatnosti a motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace. Aktivita, které mohou přispět k naplnění cíle, se orientují na optimalizaci sítě poskytovatelů sociálních služeb, na zvýšení kvality těchto služeb a na zlepšení dostupnosti sociálních služeb. V důsledku nepříznivého demografického vývoje by měl kraj klást důraz na adekvátní posílení kapacit sociálního systému.

Cíl 2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností.

Specifický cíl 3.3 *Zajistit dostupnost a kvalitu zdravotnických služeb na území kraje*, definovaný v PRÚOZK, spočíval v rozvoji zdravotní infrastruktury. K naplnění tohoto cíle přispělo vypracování socioekonomické analýzy Zlínského kraje v roce 2003.

Obdobný smysl jako předešlý cíl zaměřený na sociální služby má tento cíl, který se orientuje na poskytování kvalitních zdravotnických služeb při respektování skutečných potřeb potřebným občanům a realistických finančních možností. Cíle zefektivnění bude dosaženo optimalizací sítě subjektů poskytujících zdravotnické služby, zlepšením kvality poskytovaných zdravotnických služeb a podporou prevence a veřejného zdraví obyvatelstva. V souladu s nastupujícím trendem je třeba, aby kraj podporoval rozvoj alternativní sítě zdravotnických zařízení.

8.3 3. pilíř: Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Aby byla zajištěna efektivní infrastruktura a rozvoj venkova, byly specifikovány v SRZK čtyři cíle. Tyto cíle jistým způsobem navazují na specifické cíle definované v PRÚOZK, které byly součástí tří funkčních okruhů. Jedná se o „Technickou vybavenost, dopravní přístupnost a obsluhu území“, „Životní prostředí“ a „Venkov a zemědělství“.

Cíl 3.1. Zlepšit parametry životního prostředí.

Ačkoliv se některé významné parametry hodnotící stav životního prostředí Zlínského kraje od 90. let zřetelně zlepšily, u jiných ukazatelů se projevil naopak obrácený vývoj a celkově je v oblasti životního prostředí stále co zlepšovat. V PRÚOZK byly proto stanoveny cíle jako **4.1 Zachovat ekologickou funkčnost krajiny**, **4.2 Trvalé vyřešení rozsahu škodlivin v životním prostředí**, **4.3 Omezení produkce a ekologizace nakládání s odpady** a **4.6 Zajištění kvality vod a spolehlivých dodávek pitné vody**. Smyslem bylo zachovat ekologicky cenné oblasti kraje, zamezit jejich degradaci, stabilizovat a přeměňovat oblasti, které představují ekologicky nestabilní prostory, a obecně chránit životní prostředí kraje v souladu s pravidly udržitelného rozvoje, aby do budoucnosti docházelo ke zhodnocování krajiny a životního prostředí. K naplnění tohoto cíle přispěla v letech 2002-2005 realizace několika aktivit. Především byl zpracován Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje a druhá část koncepce ochrany přírody Zlínského kraje. V roce 2003 byly podporovány ekologické aktivity v kraji a o rok později také zachování a rozvoj biodiverzity přírody a krajiny.

Výrazné zlepšení životního prostředí v kraji bude podle SRZK dosaženo zkvalitněním procesu nakládání s odpady a eliminací staré ekologické zátěže. Vybudováním příslušné infrastruktury dojde ke zlepšení kvality odpadních vod. Kraj by měl usilovat o snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší, o zvýšení energetické účinnosti a širší realizaci energetických úspor a o zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě. Poslední aktivita přispívající k naplnění cíle 3.1. je orientována na rozvoj přátelštějšího přístupu občanské i podnikatelské veřejnosti k životnímu prostředí.

Cíl 3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově.

Celokrajský význam sektoru zemědělství a lesnictví spočíval v předešlých letech především v jeho významu pro zaměstnanost obyvatelstva ve venkovských oblastech - vytvářel více než 5 % pracovních míst. Ve své komoditní struktuře a zaostávající agrotechnologií a infrastrukturou bylo ekonomicky silně zranitelné a ohrožovalo sociálně hospodářskou stabilitu a konkurenceschopnost kraje. Na základě těchto aspektů byl v PRÚOZK navržen cíl **5.3 Rozvíjet infrastrukturu a osídlení venkova** a cíl **5.4 Zlepšit kvalitu života v obcích a mikroregionech**. K naplnění těchto cílů přispěla realizace podprogramu PF02-05 Podpora obnovy venkova a zpracování akčního plánu EVVO ve Zlínském kraji.

Cílem, navrženým v SRZK, je zatraktivnit život ve venkovských oblastech a diversifikovat zde spektrum hospodářských činností, tím že se posílí rozvoj i mimozemědělských aktivit. Po jeho splnění budou venkovské oblasti charakteristické vyváženou strukturou zemědělských, řemeslných a průmyslových aktivit menších firem, a služeb především zaměřených na širší rádius aktivit v oblasti cestovního ruchu. Aby k tomu došlo, je třeba dobudovat odpovídající zařízení technické infrastruktury ve venkovských oblastech. Oproti městům je na venkově i nižší vybavenost občanskou infrastrukturou. Právě na smazání rozdílů v tomto bodě by se měl kraj zaměřit. Kromě dominantního zemědělství by měly být podporovány alternativní ekonomické aktivity na venkově. Zemědělství však i nadále bude hrát na venkově klíčovou úlohu, proto by měl kraj usilovat o posílení konkurenceschopnosti tohoto ekonomického sektoru.

Cíl 3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací.

V oblasti dopravní infrastruktury patří Zlínský kraj mezi poměrně zaostalé oblasti, z důvodů neexistence rychlostní páteřní silniční sítě, nedostatečně rozvinuté železniční sítě, ale také z důvodu vysoké závislosti kraje na dopravní obsluze. Hornatý reliéf krajiny navíc umocňuje tyto problémy, které ve spojitosti s nedostatečně vyvinutými telekomunikačními službami a zázemím, představují překážku pro ekonomický a sociální rozvoj kraje. Už v PRÚOZK byly zakotveny cíle jako **2.1 Zlepšení dopravní dostupnosti území v nadřazení silniční infrastruktury**, **2.2 Rozvoj a údržba silniční sítě II. a III. třídy** a **2.3 Rozvoj ostatních druhů dopravy posilujících dopravní funkce**. V rámci těchto cílů bylo realizováno mnoho aktivit. V roce 2004 byl například vypracován Dopravní generel Zlínského kraje a byla provedena pasportizace železničních přejezdů v kraji včetně rozvoje kolejové dopravy. Následující rok byl realizován podprogram MR09-05 Dopravní infrastruktura obcí a byl podporován rozvoj a údržba silniční sítě II. a III. třídy.

Cílem 3.3., definovaným v SRZK, je, aby se Zlínský kraj prostřednictvím zajištění propojenosti adekvátním systémem dopravní infrastruktury stal významnou dopravní meziregionální destinací, ke které ho předurčuje poloha na spojnici mezi východem a západem Evropy. Naplnění cíle je podmíněno napojením silniční sítě regionu na dálniční systém v České republice i na dálnice sousedního Slovenska. Klíčovou roli v dopravní obslužnosti území však stále hrají silnice nedálničního typu; a právě zvýšení plynulosti a bezpečnosti provozu na nich je dalším úkolem kraje. Železniční doprava má v moderní

společnosti nezastupitelnou úlohu, a proto by mělo dojít k modernizaci železniční sítě. Mezi regionální dopravní destinaci si nelze představit bez funkčního mezinárodního letiště, jehož vybudování a rozvoj by měl kraj zajistit. V neposlední řadě by mělo dojít k rozvoji a posílení významu kombinované dopravy na území kraje.

Cíl 3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy.

Již v roce 2002 se projevovala vysoká závislost kraje na dopravní obsluze. V rámci PRÚOZK měla být situace zlepšena realizací specifického cíle **2.4 Zlepšení dopravní obslužnosti jako veřejné služby**. V hodnotící zprávě Plánu rozvoje 2004 byla uvedena realizace aktivity s názvem „Zlepšení dopravní obslužnosti jako veřejné služby“. Cíl 3.4., jehož definice je shodná s realizovanou aktivitou, je cílem dlouhodobým, nedá se tedy naplnit během jednoho roku. To dokazuje navržení stejnojmenné aktivity i pro rok 2005.

Smyslem cíle 3.4. je zajistit rozvoj veřejné dopravy ve Zlínském kraji včetně dopravy městské formou spolupráce a integrace jejích jednotlivých druhů a zabránit tak dalšímu zatěžování městských center individuální automobilovou dopravou, umožnit obyvatelům venkovských regionů dojíždění do hospodářských center a zpřístupnit periferní turistické oblasti. Není třeba zdůrazňovat, že veřejná doprava má oproti té individuální méně negativní vliv na životní prostředí. Kraj by měl tedy projevit snahu o další rozvoj integrovaného dopravního systému, jak po stránce kvalitativní, tak i kvantitativní. Zvýšení efektivity poskytované veřejné dopravní služby, zavádění moderních technologií do veřejné dopravy Zlínského kraje a podpora těch forem veřejné dopravy, které jsou obzvláště přátelské vůči životnímu prostředí, patří mezi další aktivity, které mohou přispět k naplnění tohoto cíle.

8.4 4. pilíř: Atraktivní region

V rámci prioritní oblasti „Atraktivní region“ byly definovány čtyři cíle, přičemž první tři z nich již byly zčásti navrženy v PRÚOZK v rámci funkčního okruhu „Cestovní ruch“.

Cíl 4.1. Zvýšit ukazatele návštevnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu.

Využití krajinných a kulturně historických hodnot Zlínského kraje pro rozvoj cestovního ruchu mělo již v roce 2002 značné rezervy. Na základě toho byl definován specifický cíl **6.2 Zvýšení pestrosti a kvality služeb cestovního ruchu**. V roce 2003 byl proto vypracován Program rozvoje cestovního ruchu. O dva roky později byly potom zpracovány projekty

Turistický informační portál cestovního ruchu Zlínského kraje a Propagační kampaň Zlínského kraje.

Aktivity cestovního ruchu představují jeden z největších rozvojových potenciálů kraje, aktuální čísla charakterizující návštěvnost a využití kapacit cestovního ruchu však vypovídají o jeho nedostatečném využití. Proto právě zvýšení ukazatelů návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu je prvním cílem pilíře Atraktivní region. Cíl bude realizován prostřednictvím podpory rozvoje jak oblastí, u kterých byl vyhodnocen z hlediska cestovního ruchu koncentrovaný potenciál, tak ostatních oblastí Zlínského kraje, které mají v oblasti cestovního ruchu co nabídnout. V důsledku souvislosti cestovního ruchu a dopravní obslužnosti by měla být napojena silniční síť regionu na dálniční systém ČR a SR, respektive vybudováno a rozvíjeno mezinárodní letiště v Přerově - Bochoři. Současně by měla být podporována bezmotorová doprava s potenciálem v cestovním ruchu.

Cíl 4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu.

S tímto cílem, definovaným v SRZK, také jistým způsobem souvisí specifický cíl **6.2 Zvýšení pestrosti a kvality služeb cestovního ruchu**, uvedený v PRÚOZK (viz Cíl 4.1.).

Dalším cílem pilíře „Atraktivní region“, který souvisí se zatím ne ideálním využíváním rozvojového potenciálu kraje v turismu, je požadavek na zvýšení konkurenceschopnosti Zlínského kraje na trhu poskytování cestovního ruchu v soutěži dalších destinací v České republice i za hranicemi. Smyslem je dosáhnout zvýšení kvality služeb, jehož výsledkem jsou zvýšené příjmy z cestovního ruchu. Na stále významnější roli marketingu, která se prosazuje ve všech oblastech podnikatelského prostředí, by měl kraj reagovat posílením úlohy marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji. Dále by měly být rozvíjeny návazné služby na cestovním ruchu. A to ať již ty, které se přímo dotýkají cestovního ruchu, anebo služby, které jsou vůči cestovním službám v doplňkovém postavení. Větší kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu samozřejmě nelze dosáhnout bez zajištění kvality a profesionality lidských zdrojů. Proto by měla být rozvíjena a zkvalitňována pracovní síla působící v oblasti cestovního ruchu.

Cíl 4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu.

Krajinné a kulturně historické hodnoty Zlínského kraje byly v rámci zpracování PRÚOZK vyhodnoceny jako významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. V souvislosti s tím, byl

navržen specifický cíl **6.3 *Obnova nemovitých kulturních památek***. V roce 2005 přispělo k naplnění cíle zpracování střednědobého plánu zachování a obnovy kulturních památek v kraji včetně strategie přípravy na SF 2007-2013.

Ochrana, uchování a prezentace významných kulturních hodnot vytvořených v minulosti v jejich autentickém stavu, na původním místě a v dochovaném historickém prostředí pro další generace je účelem tohoto cíle. Při jeho naplňování se přitom vychází z celoevropsky přijatého standardu, že na zachování kulturního dědictví je celospolečenský zájem. K naplnění tohoto cíle je třeba pečovat o ochranu, zachování a rozvoj nemovitého, movitého a nehmotného kulturního dědictví regionu. V neposlední řadě je ke splnění tohoto cíle potřeba i horizontálně – přes všechny oblasti kulturního dědictví – podporovat činnosti subjektů aktivních v oblasti kultury.

V SRZK byl stanoven ještě jeden cíl, který nebyl obsažen v PRÚOZK. Jedná se o:

Cíl 4.4. Kulturní instituce sehrají roli významného nositele kulturnosti regionu.

Záměrem v pořadí posledního cíle v pilíři Atraktivní region je posílení role a významu kulturních institucí působících na území Zlínského kraje jako klíčových nositelů kulturnosti regionu. K naplnění cíle přispěje vyšší propojení kultury s cestovním ruchem tak, aby se kulturní bohatství kraje více zapojilo do aktivit cestovního ruchu, včetně propojení kultury tentokrát se vzdělávacím systémem přes užší provázání školských a kulturních institucí, resp. jejich aktivit a činností. Za účelem obohatit svou regionální kulturu by se měl kraj orientovat i vně své území a měl by budovat a rozvíjet koncepční zahraniční vztahy v oblasti kultury. Také by se měla zlepšit dostupnost kultury pro občany Zlínského kraje, která zejména pro venkovské obyvatelstvo není nejlepší.

9 NÁMĚTY PRO PROGRAM ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU ZLÍNSKÉHO KRAJE 2009-2012

Strategie rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 má být v horizontu svého naplňování dále zpřesňována doprovodnými dokumenty pracujícími s větší úrovní detailu a sledujícími kratší časový horizont. Cíle a úkoly budou konkretizovány na roční bázi (roční akční plány) a na čtyřleté bázi (Programy rozvoje územního obvodu Zlínského kraje).

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2009-2012, dokument navazující na SRZK, bude zpracován obdobně jako SRZK externím zpracovatelem, vybraným na základě veřejné zakázky, se zapojením pracovních skupin a realizačního týmu. 19. března 2009 byla proto vyhlášena výzva k podání nabídek na zpracování PRÚOZK 2009-2012. Výběrové řízení na zpracovatele proběhlo v období březen-duben 2009. Zpracování bude řídit jako u SRZK Koordinační výbor. Organizační a technické podmínky zpracování aktualizace PRÚOZK na roky 2009 - 2012 bude zajišťovat odbor strategického rozvoje kraje. Finální verze k připomínkování by měla být k dispozici ve druhé polovině roku 2009. V listopadu 2009 by měl být aktualizovaný PRÚOZK předložen k projednání Radě ZK a o měsíc později Zastupitelstvu ZK. V období leden-srpen 2010 bude probíhat zjišťovací řízení na posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (proces SEA). V září 2010 by měl být aktualizovaný PRÚOZK předložen ke schválení Zastupitelstvu ZK.

Na PRÚOZK 2009-2012 budou navazovat jednotlivé roční plány rozvoje pro roky 2009, 2010, 2011 a 2012. Prvním z dokumentů, který už byl zpracován, je Program rozvoje Zlínského kraje na rok 2009.

Program rozvoje Zlínského kraje na rok 2009 je dokumentem pro období jednoho roku (dle rozpočtu Zlínského kraje na daný rok). Plán rozvoje naplňující PRÚOZK v roce 2009 obsahuje kromě aktualizace PRÚOZK zpracování dalších koncepčních dokumentů.

Významným nástrojem rozvoje Zlínského kraje bude i v tomto období čerpání finančních prostředků v rámci „Regionálního operačního programu (ROP) Střední Morava“. Dne 26. února 2009 byla vyhlášena již 12. výzva k předkládání projektů ve všech opatřeních dokumentu ROP. Dosud bylo ve Zlínském kraji schváleno 183 projektů s dotací téměř 3,26 mld. Kč (*Tab. 10.*), což představuje téměř polovinu alokace tohoto operačního programu.

V některých opatřeních byla již vyčerpána celá alokace, např. opatření 1.3 Bezmotorová doprava.

Tab. 10. Aktuální stav čerpání v rámci ROP – Zlínský kraj. [22]

	Počet projektů	Výše dotace z ROP
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	21	718,5 mil. Kč
1.2 Veřejná doprava	4	82,9 mil. Kč
1.3 Bezmotorová doprava	15	318,7 mil. Kč
2.2 Rozvoj měst	22	483,9 mil. Kč
2.3 Rozvoj venkova	59	529,2 mil. Kč
2.4 Podpora podnikání	6	39,2 mil. Kč
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	11	229,4 mil. Kč
3.2 Veřejná infrastruktura a služby	6	102 mil. Kč
3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	34	679,5 mil. Kč
3.4 Propagace a řízení	4	54,2 mil. Kč
4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu	1	17,6 mil. Kč
CELKEM	183	3 255,1 mil. Kč

Očekávaná témata rozvoje ve Zlínském kraji v letech 2009-2012

Při definování očekávaných témat rozvoje je žádoucí vycházet z šesti funkčních okruhů navržených ve Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje z roku 2002 a následně z Plánu rozvoje pro rok 2009. [17]

V rámci prvního funkčního okruhu „Ekonomický rozvoj“ by měl Zlínský kraj naplnit jeden z největších krajských projektů a sice *realizovat Strategickou průmyslovou zónu (SPZ) Holešov*. V kraji totiž využitá funkční průmyslová zóna chybí. Při finálním naplnění tohoto projektu dojde k silnému ovlivnění průmyslové struktury Zlínského kraje. V důsledku efektivního využití SPZ Holešov je možné očekávat vznik přirozeného regionálního i

nadregionálního podnikatelského, výzkumného, vývojového, inovačního a vzdělávacího centra, v němž by byly koncentrovány významné části průmyslových kapacit regionu. Velmi příznivé by byly rovněž dopady v oblasti zaměstnanosti, zahraničního obchodu i fiskálního hospodaření. V roce 2009 už byly zahájeny hlavní stavební práce na technické a dopravní infrastruktuře (příprava území, retence a odvod dešťových vod, přívod pitné a průmyslové vody, odvod splaškové průmyslové odpadní vody a ČOV, zemní plyn, elektřina, telekomunikace, napojení na silniční síť, železniční síť, okružní křižovatka).

Zlínský kraj společně se statutárním městem Zlín a dalšími subjekty dlouhodobě usilují o vyřešení problematiky „Baťova areálu“, proto má kraj ambice co nejdříve zpracovat **projekt majetkové revitalizace – „Areál Svít“**.

I v oblasti „Technická infrastruktura, dopravní přístupnost a obsluha území“ bude kraj realizovat významný projekt, pro který je potřeba vytvořit investiční a podnikatelský plán. Jedná se o **projekt „Letiště Přerov-Bochoř“**. Rozvojový potenciál Zlínského kraje v oblasti dopravy totiž spočívá nejen v intenzivnějším využívání stávajících letištních zařízení (např. letiště v Kunovicích), ale i ve využití vojenského letiště Bochoř (Olomoucký kraj) pro civilní dopravu. Naplněním cílů tohoto projektu by došlo jak ke zlepšení dostupnosti regionu v rámci veřejné osobní a nákladní dopravy, tak ke zvýšení perspektiv pro mezinárodní leteckou dopravu.

Dalším významným projektem nejen pro zlepšení dopravní obslužnosti Zlínského kraje, ale i pro umožnění kontroly praktické provázanosti jednotlivých spojů a sledování aktuální polohy dopravního prostředku, je vytvoření **komplexního odbavovacího, řídicího a informačního systému veřejné hromadné dopravy (KORIS)**. Ve Zlínském kraji je totiž vykazována nedostatečná úroveň a míra integrace informačních systémů, dopravní obslužnosti a veřejné dopravní služby. Charakteristickým rysem současných dopravních problémů, jež je společný jak pro Zlínský kraj, tak pro celou ČR, je také zcela zastaralý, nepřehledný, nesouvislý až chaoticky působící dopravní orientační informační systém.

Jelikož současný **Generel dopravy** je již neaktuální (vypracován 2002-2004), měl by být v rámci koncepční činnosti aktualizován.

V oblasti „Lidské zdroje“ bylo pro rok 2009 navrženo nejvíce koncepcí, projektů a podpor poskytovaných z rozpočtu Zlínského kraje. Projekty, na něž by se měl kraj zaměřit, jsou aktivity vycházející z **Regionální inovační strategie, týkající se spolupráce firem**

s vysokými i středními školami. Ustavení systému spolupráce mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem je velmi důležité pro budoucí oborovou optimalizaci sítě školských zařízení.

Ve Zlínském kraji lze pozorovat viditelný jev stárnutí populace. V důsledku toho je sociální službou s nejvýraznější kapacitou služba zaměřená ve prospěch seniorů, především pak na fungování domovů pro seniory. Síť sociálních služeb je nerovnoměrně rozložená, proto by ji měl kraj optimalizovat prostřednictvím pravidelně aktualizovaného **střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji**. Stejně tak by měl kraj v rámci koncepční činnosti zpracovat aktuální **koncepci a prováděcí dokument k Plánu rozvoje zdravotnických zařízení**, který by pravidelně stanovoval a upravoval priority rozvoje jednotlivých oborů nemocniční i ambulantní péče.

V rámci čtvrtého funkčního okruhu „Životní prostředí“ by měly být aktualizovány **programy snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší ve Zlínském kraji**, neboť jejich aktualizace je ze zákona povinná. Hlavní příčinou pozvolného nárůstu emisí hlavních znečišťujících látek je nejen rozvoj automobilové dopravy, ale i stále používání pevných paliv k vytápění domácností. Emise znečišťujících látek mohou být omezeny širším využíváním zdrojů centrálního zásobování teplem (CZT), důrazem kladeným na energetické úspory a zvyšováním energetické účinnosti a rozšiřování obnovitelných zdrojů energie.

Aby bylo vyřešeno zásobování kvalitní pitnou vodou a odvedení a čištění odpadních vod včetně zlepšení jakosti vody ve vodních tocích v souladu s podmínkami definovanými v rámci příslušné směrnice EU, měl by kraj pokračovat v **administraci podprogramu vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje**. Na kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod je napojeno v současnosti pouze 65 % obyvatel regionu Zlínského kraje. V roce 2008 bylo v rámci implementace směrnice č. 91/271/EHS (**týkající se budování kanalizace napojené na ČOV**) vyřešeno 34 aglomerací Zlínského kraje, přičemž zbývá vyřešit 16 dalších aglomerací. Z informací zveřejněných na portálu Zlínského kraje vyplývá, že termín 31. prosince 2010, který byl odsouhlasen v rámci negociací při vstupu ČR do EU, nebude u pěti aglomerací v kraji splněn.[23]

Pro oblast „Venkov a zemědělství“ by měl kraj pokračovat v **administraci podprogramu na podporu obnovy venkova**. Tento podprogram podporuje rozvojové aktivity obcí a jejich svazků, kterými jsou například budování, rozšiřování či rekonstrukce venkovské zástavby a

občanské vybavenosti, veřejných prostranství a veřejné zeleně, místních komunikací, zastávek, cyklistických a pěších stezek, veřejného osvětlení a rozhlasů a územních plánů. Venkovské oblasti Zlínského kraje oproti městům stále zaostávají z hlediska vybudované funkční technické a občanské infrastruktury. Pro odstranění negativního trendu posledních zhruba deseti let, který je charakteristický vyšší dlouhodobou nezaměstnaností, vyklidňováním některých venkovských oblastí, následným zaostáváním služeb a poklesem výrobního potenciálu, je proto nezbytné vytvořit odpovídající podmínky. Měla by být zlepšena především dopravní obslužnost, dobudováno napojení na veřejný vodovod, plyn a veřejnou kanalizaci s ČOV, rozšířena nabídka služeb a v neposlední řadě by měly být rozvíjeny moderní komunikační technologie důležité pro komunikaci a přenos informací na lokální a regionální úrovni.

V rámci rozvoje posledního funkčního okruhu, kterým je „Cestovní ruch“, by měl být zrealizován např. projekt *Otevřené sakrální kulturní památky kraje*. Jedná se o projekt, který bude turisticky atraktivní díky otevření dalších, především sakrálních, památek pro domácí občany i pro příjíždějící turisty. Půjde o komplexní řešení s nabídkou informací, výchovných materiálů a možným výkladem pro zájemce. Tato nabídka by měla přispět k dalšímu zatraktivnění turistických cest. Dobrá návštěvnost veřejně zpřístupněných památek je důsledkem slušné úrovně vybavenosti Zlínského kraje kulturním bohatstvím. Zvýšení návštěvnosti kulturních zařízení pomůže lepší propojení s cestovním ruchem a zintenzivnění systematických propagačních a marketingových aktivit.

Uvedený projekt je v kompetenci samotného Zlínského kraje. Existují ovšem mnohem významnější projekty, které Zlínský kraj realizuje prostřednictvím Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s., která byla založena na základě usnesení zastupitelstva Zlínského kraje s činností od 1. října 2007. Obecně prospěšná společnost byla založena se záměrem napomoci ekonomickému rozvoji kraje a zaměstnanosti, zvýšit návštěvnost kraje v jeho jednotlivých turistických oblastech, vytvářet síť partnerství a služeb. [24] Hlavním cílem do roku 2015 je zvýšit nominální příjmy zúčastněných subjektů z turistického ruchu cestou zkvalitnění cílové skupiny v regionu, prodloužení délky pobytu a dodatečných útrat za služby.

ZÁVĚR

V úvodní části své diplomové práce jsem si stanovila za cíl provést komparativní analýzu strategických rozvojových dokumentů Zlínského kraje, konkrétně Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje (PRÚOZK) z roku 2002 a Strategie rozvoje Zlínského kraje (SRZK) do roku 2020, aby mohla široká veřejnost vidět rozdíl mezi různými úrovněmi rozvojových dokumentů, popř. aby se subjekty tvořící tento typ dokumentů vyvarovaly odhalených chyb a nedostatků.

Aby bylo možné splnit tento cíl, bylo potřeba osvojit si teoretické aspekty v oblasti regionálního rozvoje. V teoretické části mé práce jsem tedy popsala právní aspekty strategie rozvoje kraje a programu rozvoje územního obvodu kraje. Charakterizovala jsem jednotlivé pojmy v oblasti regionální politiky, analytické činnosti, strategického plánování a rozvojových dokumentů na úrovni ČR, regionů soudržnosti a krajů. Dále jsem uvedla nejvýznamnější zákony platné legislativy v oblasti rozvoje regionů v ČR.

Aby bylo možné objektivně posoudit PRÚOZK a SRZK, charakterizovala jsem socioekonomickou situaci ve Zlínském kraji v roce 2001 a 2007, kdy dokumenty vznikaly, pomocí základních ukazatelů jako je HDP, podíl sektorů na zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti, věková struktura obyvatel aj.. Na základě vývoje těchto ukazatelů jsem stanovila prognózu vývoje Zlínského kraje do roku 2020.

V praktické části jsem navázala na socioekonomickou analýzu popisem podmínek vzniku obou dokumentů včetně definování vztahu jak mezi PRÚOZK a SRZK navzájem, tak ve vztahu k dalším rozvojovým dokumentům Zlínského kraje.

Nejdůležitější a zároveň nejobsáhlejší část mé práce tvoří komparativní analýza PRÚOZK se SRZK, jak z hlediska formální stránky, tak z hlediska jejich obsahu. Dále následuje zhodnocení naplnění PRÚOZK z roku 2002 prostřednictvím výčtu aktivit, které již byly v jednotlivých oblastech rozvoje Zlínského kraje realizovány. V další kapitole jsem identifikovala témata rozvoje pro období 2008-2020, která byla navržena v SRZK a která svým zaměřením navazují na cíle definované v roce 2002 v PRÚOZK.

Na závěr jsem pomocí konkrétních aktivit specifikovala očekávané oblasti rozvoje Zlínského kraje, které by neměly být opomenuty v Programu rozvoje územního obvodu

Zlínského kraje pro léta 2009-2012, a které by měl Zlínský kraj v nejbližším časovém horizontu realizovat.

Zásadní rozdíl mezi Programem rozvoje a Strategii rozvoje Zlínského kraje tkví v tom, že SRZK je rozvojovým strategickým dokumentem nadřazeným PRÚOZK. Že jde o vyšší úroveň dokumentu, lze spatřit především v detailnějším zpracování socioekonomické a SWOT analýzy a konkrétnějším definování jednotlivých oblastí rozvoje. Vysokou míru faktické správnosti, objektivnosti a odbornosti SRZK deklaruje seznam použitých zdrojů, ze kterých bylo při zpracovávání rozvojového dokumentu čerpáno.

Z hlediska tvorby dokumentů je třeba zmínit, že SRZK byla narozdíl od PRÚOZK zpracována až po vstupu České republiky do Evropské unie. Tento fakt se projevil především v tom, že se základní ukazatele socioekonomického vývoje, strategická vize a příležitosti Zlínského kraje vztahují k EU.

Další odlišnost spočívá ve struktuře prioritních oblastí. V PRÚOZK jich bylo definováno celkem šest, v SRZK o dvě méně. Na první pohled se může zdát, že byl v SRZK redukován počet prioritních oblastí, které mají být rozvíjeny. Ve skutečnosti však SRZK zahrnuje všechny funkční okruhy stanovené v PRÚOZK, některé z nich jen byly sloučeny do společné oblasti rozvoje. S tím souvisí i výčet horizontálních témat, jejichž definice se obsahově v každém z dokumentů liší. V SRZK se horizontální témata vztahují mnohem více k principům aplikovaným v politice hospodářské a sociální soudržnosti.

V PRÚOZK zcela chybí odhad finančních nákladů pro programovací období. Naproti tomu jsou v SRZK přehledně zpracovány finanční náklady pro každý pilíř a dále také pro jednotlivé cíle, a to jak za období celé SRZK (2008-2020), tak za dvě dílčí období (2008-2013 a 2014-2020). U rozvojového dokumentu z roku 2002 je dalším nedostatkem absence konkrétních monitorovacích měřítek pro jednotlivé cíle.

Z hlediska naplnění úkolů spadajících pod jednotlivé specifické cíle a následně pod funkční okruhy lze u PRÚOZK konstatovat, že v rámci každého specifického cíle byla v období 2002-2005 naplněna alespoň jedna aktivita. Pouze v rámci specifického cíle 4.5 Usilovat o převedení lesů z majetku státu do majetku kraje, spadajícího pod funkční okruh Životní prostředí, nerealizoval Zlínský kraj ve sledovaném časovém horizontu žádnou aktivitu, která by přispěla k naplnění tohoto cíle.

Při identifikování témat rozvoje Zlínského kraje vyšlo najevo, že převážná většina cílů navržených v SRZK alespoň částečně koresponduje se specifickými cíly definovanými v PRÚOZK z roku 2002.

Při zpracovávání Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje pro období 2009-2012 by měl kraj navázat na úkoly a možná opatření, které již realizovány byly, a to jak formou aktualizace, vypracování koncepcí, tak poskytováním podpory z rozpočtu Zlínského kraje. Kraj by se měl zaměřit na realizaci velkých projektů jako je Strategická průmyslová zóna Holešov, revitalizace areálu Svitů, Letiště Přerov-Bochoř, aktivity vycházející z Regionální inovační strategie Zlínského kraje a projekty v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb. Naplnění těchto aktivit bude mít výrazný pozitivní vliv na rozvoj Zlínského kraje nejen v oblasti technické infrastruktury, ale i v oblasti ekonomického rozvoje a lidských zdrojů. Faktorem, který může zbrzdit naplnění definovaných cílů, je však současná ekonomická recese, která zapříčiňuje nižší daňové příjmy do rozpočtu Zlínského kraje, což v současnosti neumožňuje zahájit realizaci některých nových navržených projektů.

Závěrem však lze konstatovat, že Zlínský kraj disponuje významným potenciálem pro rozvoj jak v oblasti ekonomiky (silná podnikatelská základna, silný zpracovatelský a plastikářský průmysl), lidských zdrojů (dobrá vzdělanostní struktura, spolupráce vzdělávacího a podnikatelského sektoru), infrastruktury (hustá dopravní síť, rychlé tempo výstavby dálniční sítě a rychlostních komunikací), životního prostředí (vysoký rozsah CHKO), tak v oblasti cestovního ruchu (kulturně-historické bohatství, růst kvality a nabídky zařízení cestovního ruchu). Pokud bude ze strany Zlínského kraje pokračovat snaha rozvíjet region a pokud se vývoj české ekonomiky po překonání hospodářské krize vrátí zpět k růstu, který bude vyšší než průměrný růst EU, je v silách regionu Zlínského kraje v roce 2020 dosáhnout průměrné hodnoty EU. Tím by byla naplněna vize v SRZK do roku 2020, aby se Zlínský kraj stal regionem s moderní prosperující ekonomikou, s rostoucí životní úrovní a vysokou zaměstnaností, atraktivní pro obyvatele, investory i návštěvníky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kolektiv. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [2] HAVRDOVÁ, Michaela. Program rozvoje kraje. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2000, roč. III, č. 6, s. 4-6.
- [3] MATES, P., WOKOUN, R. a kolektiv. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum spol. s.r.o., 2001. 200 s. ISBN 80-7175-100-6.
- [4] *Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje*. [online]. [cit. 2008-10-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00248&cd=76&typ=r>>.
- [5] *Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)*. [online]. [cit. 2008-10-07]. Dostupný z WWW: <http://www.municipal.cz/predpisy/129_00.htm>.
- [6] TUNKA, M. *Obsah územně plánovací dokumentace*. 1. vyd. Praha: ABF, a.s., Nakladatelství ARCH, 2003. ISBN 80-86165-34-5.
- [7] *ENVI agentura: Komunitní plány*. [online]. [cit. 2008-10-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.enviagentura.cz/komunitni-plany/srp/>>.
- [8] *Ministerstvo pro místní rozvoj: Koncepce/Strategie*. [online]. [cit. 2008-10-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001024004003>>.
- [9] *Fondy Evropské unie: Regionální operační programy*. [online]. [cit. 2008-10-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-op>>.
- [10] *Fondy Evropské unie: Společný regionální operační program*. [online]. [cit. 2008-10-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008000005>>.
- [11] *DHV CR: Strategie rozvoje jednotlivých krajů ČR*. [online]. [cit. 2008-10-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.dhv.cz/regstrat/SRRk.html>>.

- [12] Český statistický úřad: *Charakteristika Zlínského kraje*. [online]. [cit. 2009-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
- [13] *Správní mapa České republiky: Zlínský kraj*. [online]. [cit. 2009-03-09]. Dostupný z WWW: <<http://spravnimapa.topograf.cz/imagebank/84360/970/2000/zlinsky.jpg>>.
- [14] *Jihočeský kraj: Srovnání základních údajů o krajích ČR*. [online]. [cit. 2009-03-09]. Dostupný z WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par\[id_r\]=1347&par\[view\]=0](http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par[id_r]=1347&par[view]=0)>.
- [15] Český statistický úřad: *Statistická ročenka Zlínského kraje 2002*. [online]. [cit. 2009-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/kraje/zl/publ/2002/rocenka/start.htm>>.
- [16] Český statistický úřad: *Statistická ročenka Zlínského kraje 2008*. [online]. [cit. 2009-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/p/13-7201-08>>.
- [17] *Zlínský kraj: Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje*. [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=27808&doctype=ART&did=3639>>.
- [18] *Zlínský kraj: Strategie rozvoje Zlínského kraje*. [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=27808&doctype=ART&did=3639>>.
- [19] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství IFEC, s.r.o., 2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [20] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [21] Osobní konzultace s Ing. Davidem Marečkem (pracovník Odboru strategického rozvoje kraje Krajského úřadu Zlínského kraje).

- [22] *Regionální operační program Střední Morava*. [online]. [cit. 2009-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/>>.
- [23] *Zlínský kraj: Odbor Životního prostředí a zemědělství*. [online]. [cit. 2009-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/lstDoc.aspx?nid=3008>>.
- [24] *Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o. p. s.* [online]. [cit. 2009-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://ccr.vychodni-morava.cz/>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	A podobně
atd.	A tak dále
CZT	Centrální zásobování teplem
č.	Číslo
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	Evropská investiční banka
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
EU	Evropská unie
Eurostat	Evropský statistický úřad
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
Ing.	Inženýr
ISBN	Mezinárodní standardní číslo knihy (International Standard Book numer)
Kč	Korun českých
KORIS	Komplexní odbavovací, řídicí a informační systém
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSP	Malé a střední podniky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
např.	Například
NRP	Národní rozvojový plán

NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NUTS 2	Region soudržnosti
OHK	Obchodní a hospodářská komora
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
PKS	Parita kupní síly
PRK	Program rozvoje kraje
PRÚOZK	Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje
příp.	Případně
resp.	Respektive
RIS	Regionální inovační strategie
RKS	Regionální koordinační skupiny
ROP	Regionální operační program
RR	Regionální rada (regionu soudržnosti)
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
s.	Stran
SA	Strategická analýza
Sb.	Sbírký
SEA	Strategic Environmental Assessment
SF	Strukturální fondy
SLBD	Sčítání lidu, domů a bytů
SMO	Svaz měst a obcí
SPZ	Strategická průmyslová zóna
SROP	Společný regionální operační program
SRR ČR	Strategie regionálního rozvoje České republiky
SRZK	Strategie rozvoje Zlínského kraje

---

str.	Strana
SÚS	Správa a údržba silnic
SWOT	Silná stránka-slabá stránka-příležitost-ohrožení (Strenghts – Weaknesses - Opportunities – Threats)
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
tj.	Tj.
tzn.	To znamená
tzv.	Takzvaný
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
UTB	Univerzita Tomáše Bati
V a V	Výzkum a vývoj
ver.	Verze
VÚC	Velký územní celek
vyd.	Vydání
ZK	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Mapa správních obvodů Zlínského kraje. ....</i>	<i>24</i>
<i>Obr. 2. Mapa krajů České republiky. ....</i>	<i>25</i>
<i>Obr. 3. Schéma zobrazující vztah mezi SRZK a PRÚOZK. ....</i>	<i>39</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Základní ukazatele socioekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007. ....</i>	<i>30</i>
<i>Tab. 2. Procentní vyjádření základních ukazatelů socioekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2001 a v roce 2007 ve vztahu k ČR. ....</i>	<i>32</i>
<i>Tab. 3. Počet navržených aktivit spadajících pod jednotlivé specifické cíle.....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 4. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Ekonomický rozvoj. ....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 5. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území. ....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 6. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Lidské zdroje. ....</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 7. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Životní prostředí. ....</i>	<i>70</i>
<i>Tab. 8. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Venkov a zemědělství. ....</i>	<i>72</i>
<i>Tab. 9. Realizované aktivity v rámci funkčního okruhu Cestovní ruch. ....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 10. Aktuální stav čerpání v rámci ROP – Zlínský kraj. ....</i>	<i>86</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P I Seznam zdrojů použitých při přípravě Strategie rozvoje Zlínského kraje.

PŘÍLOHA P I: SEZNAM ZDROJŮ POUŽITÝCH PŘI PŘÍPRAVĚ STRATEGIE ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE.

- Akční plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji na léta 2005-2006
- Akční plán Regionální inovační strategie Zlínského kraje
- Akční plán rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Aktualizace plánu rozvoje zdravotnických zařízení Zlínského kraje
- Aktualizace programu rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Analýza socioekonomického a demografického vývoje Zlínský kraj
- Analýza vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami
- Dlouhodobý plán účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji do roku 2010
- Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje pro oblast předškolního, základního, středního, vyššího odborného a dalšího vzdělávání
- Dopady rozvojového projektu Strategické průmyslové zóny Holešov a možnosti využití – studie připravená pro Zlínský kraj
- Dopravní politika ČR
- Generel dopravy Zlínského kraje
- Informační strategie Zlínského kraje
- Integrace zdravotnictví Zlínského kraje
- Integrovaný národní program snižování emisí ČR
- Internetové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR:
<http://www.ochranaprirody.cz/>
- Internetové stránky Centrálního úřadu pro cestovního ruchu Východní Moravy:
<http://ccr.vychodnimorava.cz/>

- Internetové stránky Českého statistického úřadu: <http://www.czso.cz/>
- Internetové stránky Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat>
- Internetové stránky Ministerstva dopravy ČR: <http://www.mdcz.cz>
- Internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR: <http://www.mpsv.cz>
- Internetové stránky Ministerstva vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz>
- Internetové stránky Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu: <http://www.nipos-mk.cz/>
- Internetové stránky Ředitelství silnic a dálnic ČR: <http://www.rsd.cz/>
- Internetové stránky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně: <http://www.utb.cz>
- Internetové stránky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR: <http://www.uzis.cz>
- Internetové stránky Zlínského kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz/>
- Komentář k rozpočtu Zlínského kraje na rok 2006
- Komentář k rozpočtu Zlínského kraje na rok 2007
- Komentář k rozpočtu Zlínského kraje na rok 2008
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji
- Koncepce hospodaření s odpady Zlínského kraje
- Koncepce rozvoje cyklodopravy na území Zlínského kraje
- Koncepce rozvoje kultury ve Zlínském kraji
- Koncept snižování emisí a imisí Zlínský kraj
- Marketingová strategie a marketingová značka Východní Moravy
- Národní lesnický program
- Národní Lisabonský program 2005 – 2008 (Národní program reformy České republiky)

- Národní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie
- Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR
- Národní strategický referenční rámec
- Návrh „Koncepce Odboru dopravy a silničního hospodářství KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru investic KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru kultury a památkové péče KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru sociálních věcí KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti cestovního ruchu“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti podnikání a inovací“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru strategického rozvoje KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013 v oblasti rozvoje venkova“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru školství, mládeže a sportu KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru zdravotnictví KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Návrh „Koncepce Odboru životního prostředí a zemědělství KÚZK k využití finančních prostředků strukturálních fondů EU v letech 2007-2013“ (Koncepce)
- Operační program Doprava – programový dokument

- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – programový dokument
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – prováděcí dokument
- Operační program Podnikání a inovace – programový dokument
- Operační program Podnikání a inovace – prováděcí dokument
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – implementační dokument
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – programový dokument
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – programový dokument
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – prováděcí dokument
- Operační program Životní prostředí – implementační dokument
- Operační program Životní prostředí – programový dokument
- Oponentura k verzi III. Střednědobému plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje pro období 2009 – 2011
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje
- Plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2008
- Plán rozvoje zdravotnických zařízení Zlínského kraje
- Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2050 (ČSÚ)
- Program rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje
- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje (PRÚOZK)
- Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013
- Regionální inovační strategie Zlínského kraje
- Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava – programový dokument
- Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava – prováděcí dokument

- Regionální síť podpůrné infrastruktury ve Zlínském kraji
- Situace ve zdravotnických zařízeních Zlínského kraje v listopadu 2007
- Státní energetická politika
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- Státní politika životního prostředí
- Strategie hospodářského růstu České republiky
- Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky
- Studie rozvoje zemědělské výroby ve Zlínském kraji
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2009 – 2011
- Střednědobý plán účinnější podpory památkové péče ve Zlínském kraji do roku 2008
- Vodohospodářská politika
- Zpráva o podpůrné infrastruktuře pro podnikání ve Zlínském kraji

Zdroj: [18]